

**Korupcijas novēršanas un
apkarošanas birojs**

**PUBLISKAIS
PĀRSKATS**

2010

SATURA RĀDĪTĀJS

1. DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	3
<i>1.1. Biroja juridiskais statuss, funkcijas un darbības virzieni .....</i>	<i>3</i>
<i>1.2. Biroja darbības ārējās vides izvērtējums.....</i>	<i>4</i>
2. DARBĪBAS REZULTĀTI.....	5
<i>2.1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana.....</i>	<i>8</i>
<i>2.2. Korupcijas risku analīze un metodisko materiālu izstrāde .....</i>	<i>11</i>
<i>2.3. Normatīvo aktu projektu izstrāde .....</i>	<i>12</i>
<i>2.4. Valsts amatpersonu darbības kontrole .....</i>	<i>14</i>
<i>2.5. Korupcijas apkarošana .....</i>	<i>18</i>
<i>2.6. Politisko partiju finansēšanas kontrole.....</i>	<i>22</i>
<i>2.7. Sabiedrības izglītošana .....</i>	<i>24</i>
3. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	27
<i>3.1. Informācija plašsaziņas līdzekļiem .....</i>	<i>27</i>
<i>3.2. Sabiedrības līdzdalība un Sabiedriskās konsultatīvās padomes darbs .....</i>	<i>28</i>
<i>3.3. Sarakste ar fiziskām un juridiskām personām .....</i>	<i>28</i>
4. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA.....	29
5. NOVĒRTĒJUMS PAR BIROJA STRATĒGIJAS 2008.-2010.GADAM IEVIEŠANU	30
<i>5.1. Politikas rezultātu novērtējums .....</i>	<i>31</i>
<i>5.2. Darbības rezultātu novērtējums .....</i>	<i>33</i>
6. DARBĪBAS UN VADĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS	36
7. BUDŽETS UN TĀ IZLIETOJUMS 2010.GADĀ.....	37
8. PERSONĀLS	38
9. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2011.GADĀ.....	40

1. DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

1.1. Biroja juridiskais statuss, funkcijas un darbības virzieni

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk tekstā – Birojs) ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas pilda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktās funkcijas korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē.

Biroja virsmērķis ir vērsties pret korupciju ar likuma spēku un sabiedrības atbalstu, lai panāktu amatpersonām uzticētās varas godprātīgu izmantošanu valsts un sabiedrības interesēs.

Korupcijas novēršana un sabiedrības izglītošana

Korupcijas novēršanas jomā Birojs izstrādā Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes un programmu, kā arī koordinē programmā minēto institūciju sadarbību, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu. Birojs izstrādā metodiskos līdzekļus korupcijas novēršanai un apkarošanai valsts un pašvaldību iestādēs un privātajā sektorā. Birojs analizē valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, un sniedz savus priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai.

Birojs analizē normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, kā arī ierosina izdarīt tajos grozījumus, iesniedz priekšlikumus jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai, lai mazinātu korupcijas iespējas un novērstu korupcijas riskus.

Izglītošanas jomā Birojs informē sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai, izstrādā un ievieš sabiedrisko attiecību stratēģiju, izglīto sabiedrību tiesību un ētikas jomā, veic sabiedriskās domas izpēti un analīzi.

Valsts amatpersonu interešu konflikta novēršana

Birojs kontrolē interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto aizliegumu un papildu ierobežojumu ievērošanu. Konstatējot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumus, Birojs sauc valsts amatpersonas pie administratīvās atbildības – izskata administratīvo pārkāpumu lietas un piemēro sodus par administratīvajiem pārkāpumiem, kuru izskatīšana saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu ir piekritīga Birojam.

Politisko organizāciju (partiju) finanšu un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole

Birojs kontrolē politisko organizāciju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildi un likumā noteiktajos gadījumos sauc vainīgās personas pie administratīvās atbildības. Birojs apkopo un analizē sagatavoto informāciju par partiju iesniegtajiem gada pārskatiem, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par likumā noteikto ierobežojumu neievērošanu. Ne retāk kā reizi gadā informē sabiedrību par atklātajiem politisko organizāciju un to apvienību finansēšanas noteikumu pārkāpumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem to novēršanai. Pirms Saeimas, Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanām Birojs kontrolē priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu, savukārt pēc vēlēšanām veic vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudi un sešu mēnešu laikā pēc to iesniegšanas informē sabiedrību par atklātajiem priekšvēlēšanu aģitācijas noteikumu pārkāpumiem un pasākumiem to novēršanai.

Korupcijas apkarošana

Lai atklātu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, kā arī pārkāpumus politisko organizāciju finansēšanas jomā, Birojs veic izmeklēšanu un operatīvo darbību.

Saskaņā ar darbības stratēģiju 2008. – 2010.gadam (turpmāk tekstā – stratēģija) Birojam ir noteikti pieci darbības virzieni, kas kopumā nodrošina visu tam deleģēto funkciju un uzdevumu pilnvērtīgu īstenošanu:

1. Korupcijas novēršana;
2. Korupcijas apkarošana;
3. Politisko organizāciju (partiju) un to apvienību (turpmāk tekstā – politiskās partijas) finansēšanas noteikumu izpildes kontrole;
4. Sabiedrības izglītošana;
5. Biroja darbības spējas nodrošināšana.

1.2. Biroja darbības ārējās vides izvērtējums

Saskaņā ar dažādiem pētījumiem, ekspertu viedokļiem un konstatēto Biroja amatpersonu izmeklēto krimināllietu un valsts amatpersonu darbības tiesiskuma pārbaužu ietvaros ir secināms, ka koruptīvi nodarījumi Latvijā galvenokārt ir iedalāmi trijās grupās. Pirmkārt, zemākā līmeņa amatpersonu likumpārkāpumi un noziedzīgi nodarījumi, kas visbiežāk nav speciāli plānoti, bet, kam ir gadījuma raksturs un kas ir atkarīgi no izveidojušās situācijas. Šī veida korupcija visbiežāk sastopama tajās pārvaldes jomās, kur valsts veic likumības uzraudzību, piemēram, tiesību aizsardzības institūcijās, muitā, robežsardzē, nodokļu administrācijā vai arī ar uzņēmējdarbības kontrolē, piemēram, pārtikas, farmācijas, citu preču aprites kontrolē u.tml. Otrkārt, atsevišķu institūciju vadošo amatpersonu koruptīvi nodarījumi, ko īsteno iestāžu vai pašvaldību augstākā līmeņa amatpersonas, un, kas pārsvarā ir saistītas ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu vai iedzīvošanos uz pārvaldāmo resursu rēķina. Šajā kategorijā ierindojami visi pārkāpumi, kas sākas no pienākumu realizācijas interešu konflikta situācijā, līdz pat apzinātai rīcībai, kas vērsta uz savtīga labuma gūšanu no institūcijas resursiem. Treškārt, Latvijā joprojām ievērojama problēma ir arī augstākā līmeņa amatpersonu korupcija, par ko liecina tas, ka politika mēdz būt balstīta uz politisko protežēšanu, jo ienesīgi amati valsts komercsabiedrību pārvaldes orgānos bieži tiek politisko partiju pārstāvjiem vai atbalstītājiem, nevis tiek piešķirti atklātā procesā atlasītiem jomas speciālistiem; arī politisko partiju finansēšana atsevišķos gadījumos ir no neskaidriem, nepārbaudāmiem avotiem, piemēram, ziedotāji mēdz būt personas, kuru turība neatbilst spējai veikt tik lielus ziedojumus.

Gan Biroja uzsāktie kriminālprocesi, gan kriminālvajāšanai nosūtītās lietas norāda uz koruptīvu rīcību tiesībaizsardzības iestādēs un to valsts amatpersonu darbībā, kas veic kontroles un uzraudzības funkcijas attiecībā uz komercsabiedrībām, kā arī publiskajos iepirkumos, it īpaši būvniecības jomā, kur tiek apgūti ievērojami finanšu līdzekļi. Tāpat konstatēti vairāki gadījumi, kad personas (gan privātpersonas, gan valsts amatpersonas) veikušas krāpnieciskas darbības, lai iegūtu dažādus sociālos pabalstus.

Situāciju ar korupcijas risku saasināšanos veicinājusi ekonomiskā lejupslīde un publiskajā pārvaldē nodarbināto atlīdzības un piešķirto pilnvaru nesamērīgums, sociālekonomiskajām izmaiņām neatbilstošs administratīvais slogs un sodu politika, kā rezultātā palielinās zema līmeņa administratīvā korupcija. Vienlaikus novājinātā institūciju iekšējā kontrole un ārējās kontroles trūkumi mazina soda neizbēgamību.

Ekonomiskā situācija valstī un korupcijas risku palielināšanās ietekmējusi arī uztvertās korupcijas līmeni. 2010.gadā starptautiskās organizācijas *Transparency International* sagatavotais Korupcijas uztveres indekss turpināja kristies, pazeminoties līdz 4,3 ballēm (2008.gadā – 5,0 balles). Iespējams, ka Korupcijas uztveres indeksu lielā mērā ir ietekmējusi publiskajā telpā izskanējusi informācija par Biroja atklātajiem likumpārkāpumiem, piemēram, kukuļošanu, amatpersonu negodprātīgu rīcību publiskajos iepirkumos, budžeta līdzekļu piesavināšanos privātām vajadzībām u.tml. Pēdējā gada laikā Birojs izmeklējis nozīmīgas krimināllietas, kuras guvušas plašu rezonansi publiskajā telpā, tādējādi radot sabiedrības priekšstatu, ka korupcijas gadījumi nav mazinājušies, piemēram, amatpersonu kukuļošana saistībā ar publiskajiem iepirkumiem valsts uzņēmumā „Latvenergo” un valsts SIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”, kā arī prokuroru kukuļošana un politisko lēmumu pirkšanas gadījums Jūrmalas domē. Līdz ar to ekonomiskās krīzes apstākļos sabiedrības, t.sk. uzņēmēju reakcija uz atklātajiem koruptīvajiem gadījumiem ir saasinājusies un iedzīvotāji kļuvuši neiecietīgāki pret likumpārkāpumiem.

Pēc 10.Saeimas vēlēšanām Birojs iesniedza Ministru prezidentam priekšlikumus attiecībā uz valdības ilgtermiņa politiskajiem mērķiem un prioritātēm tiesiskas valsts stiprināšanā un korupcijas izskaušanā. Korupcijas novēršanas jomā Birojs rosināja paaugstināt institūciju iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, ieviešot atbilstošas procedūras un nosakot institūciju vadītāju atbildību par to īstenošanu. Ņemot vērā, ka publiskie iepirkumi ir būtisks valsts budžeta līdzekļu izlietošanas mehānisms, kas Latvijā saistās arī ar augstiem korupcijas riskiem, Birojs rosināja piemērot atbildību par pārkāpumiem publisko iepirkumu jomā un beidzot nozīmēt institūciju, kas uzrauga šo jomu. Politiskās atbildības un darbības atklātuma stiprināšanas jomā Birojs rosināja pieņemt Ministru kabineta ētikas kodeksu, nodrošināt lobēšanas procesa atklātību un politisko partiju finansēšanas no valsts budžeta sistēmas efektīvu darbību un uzraudzību.

2. DARBĪBAS REZULTĀTI

Kopsavilkums

Pretkorupcijas politikas koordinēšanā pārskata gadā Birojs ir sagatavojis koncepcijas projektus, lai nodrošinātu informācijas par lobētājiem publisku pieejamību un samazinātu korupcijas riskus valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās. Tāpat sagatavoti vairāki normatīvo aktu projekti – likumprojekti saistībā ar ziņotāju, kas informē par interešu konfliktu vai koruptīviem pārkāpumiem iestādē, tiesisko aizsardzību, kā arī Ministru kabineta noteikumu projekti saistībā ar politisko partiju finansēšanas pilnveidošanu. Lai mazinātu korupcijas risku iespējamību, 2010.gadā Birojs vērtējis arī citu institūciju sagatavotos normatīvo aktu projektus, sniedzot 119 atzinumus.

2010.gada oktobrī Ministru kabinets pieņēma Biroja vadītās darba grupas informatīvo ziņojumu „Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Valsts ieņēmumu dienesta kompetences sadalījumu saistībā ar valsts amatpersonu deklarācijās sniegto ziņu patiesuma pārbaudi”. Saskaņā ar Ministru kabineta nolemto no 2012.gada Birojam paredzēts noteikt jaunu funkciju – administratīvo pārkāpumu lietu par nepatiesu ziņu norādīšanu amatpersonu deklarācijās izskatīšana un pārkāpumu gadījumos valsts amatpersonu saukšana pie atbildības.

Korupcijas novēršanas jomā pārskata gadā ir izskatītas 199 administratīvā pārkāpuma lietas, kuru ietvaros par likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu administratīvi sodītas

86 valsts amatpersonas, piemērojot kopumā naudas sodus 5 860 latu apmērā, 102 amatpersonām izteikts mutvārdu aizrādījums. Birojs lūdzis 7 valsts amatpersonām atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus kopumā par 28 390 latiem. Biroja veikto pārbaužu ietvaros konstatēts 21 gadījums, kad valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc šie pārbaudes materiāli nosūtīti Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk tekstā – VID). Atskaites periodā VID, pamatojoties uz iepriekš pēc Biroja lūguma veikto auditu rezultātiem, pieņēmis lēmumus par papildus nodokļu aprēķināšanu un soda naudas uzlikšanu 7 personām par kopējo summu 688 976 lati.

Veicot pārbaudes par valsts amatpersonu rīcību ar valsts un pašvaldības mantu un finanšu līdzekļiem, Birojs konstatēja 119 pārkāpumus, no tiem 60% gadījumu bija saistīti ar pārkāpumiem publisko iepirkumu procedūrās, 19% gadījumu valsts amatpersonas, izmantojot dienesta stāvokli vai pārsniedzot tām noteiktās amata pilnvaras, guvušas nepelnītu labumu sev vai citām personām. Analizējot sīkāk pārkāpumus iepirkumu jomā, 20 gadījumos noslēgtais iepirkuma līgums nebija ekonomiski pamatots vai arī konkursa nolikums, iespējams, tika izstrādāts ar nolūku, lai izvirzītos nosacījumus varētu piemērot kādam konkrētam pretendētājam, savukārt vēl 16 gadījumos Birojs konstatēja, ka institūcijas veica publiskos iepirkumus, nepiemērojot likumā noteikto iepirkuma procedūru.

Pārskata gadā Birojs organizējis 92 izglītošanas seminārus, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas, sniedzot rekomendācijas institūcijām korupcijas risku identificēšanā un to novēršanā, skaidrojot izmaiņas priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanā, kā arī īpašu uzmanību veltot grozījumiem Krimināllikuma pantos un izglītojot valsts institūciju darbiniekus par prettiesiskas labumu pieprasīšanas un pieņemšanas aizliegumu. Kopumā Biroja rīkotajos semināros un lekcijās 2010.gadā ir piedalījušies aptuveni 3 500 dalībnieku.

2010.gadā notikušas 4 Biroja Sabiedriskās konsultatīvās padomes sēdes, tika organizēta 1 pašvaldību aptauja par pretkorupcijas pasākumu īstenošanu un 2 publiskas diskusijas. Pārskata gadā sagatavoti 5 izglītojošie informatīvie materiāli un vadlīnijas.

Pārskata gadā prokuratūras iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai Birojs nosūtījis 15 kriminālprocesu materiālus pret 46 personām. Prokuratūrai nosūtīto krimināllietu vidējais izmeklēšanas ilgums Birojā bija 341 diena. 2010.gadā uzsākti 34 kriminālprocesi, no citām iestādēm saņemti 7 kriminālprocesu materiāli. Izmeklēšanas nodaļas izmeklētāju lietvedībā uz 2010.gada 4.janvāri atradās 44 krimināllietas, bet 2011.gada 3.janvārī – 48 krimināllietas. Pieņemti 12 lēmumi par kriminālprocesu izbeigšanu un resorisko pārbaužu ietvaros – 64 lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. No 2010.gadā prokuratūras iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesu materiāliem redzams, ka noziedzīgu darbību rezultātā atsevišķām institūcijām, fiziskām un juridiskām personām kopumā radīti zaudējumi vairāk kā 430 000 latu apmērā.

Pārskata gadā Birojs veicis intensīvu darbu politisko partiju finansēšanas kontroles jomā, īstenojot priekšvēlēšanu aģitācijas monitoringu un nodrošinot sabiedrības informēšanu par aģitācijas noteikumiem. Tāpat kā pirms pašvaldību vēlēšanām 2009.gadā, arī pirms 10.Saeimas vēlēšanām Birojam nebija nepieciešams realizēt ar likumu piešķirtās tiesības apturēt maksas priekšvēlēšanu aģitāciju, jo netika konstatēts, ka kāda politiskā partija vai to apvienība priekšvēlēšanu periodā būtu pārsniegusi likumā noteikto pieļaujamo izdevumu apmēru. Realizējot priekšvēlēšanu aģitācijas kontroli, Birojs apkopoja vairāk kā **1 380** paziņojumus par limitētajiem vēlēšanu kampaņu izdevumiem, kā rezultātā tika konstatēts, ka divi politiskie spēki pietuvojās atļautajam izdevumu apmēram – attiecīgi 94,8% un 94,7% apmērā, vēl divas

politiskās partijas sasniedza 78% un 55% no likumā noteiktā priekšvēlēšanu izdevumu apmēra. Pārējie deviņi politiskie spēki iztērēja mazāk par 16% no pieļaujamajiem finanšu resursiem, kas arī tika prognozēts, jo maksimālais tēriņu limits bija pietiekami augsts – 571 211,72 latu. Kā liecina politisko partiju deklarācijās norādītā informācija, visas 13 politiskās partijas un to apvienības, kas bija iesniegušas savus deputātu kandidātu sarakstus 10.Saeimas vēlēšanām, priekšvēlēšanu aģitācijai kopumā izlietojušas 3,7 miljonus latu.

Par politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas noteikumu pārkāpšanu pārskata gadā kopumā sastādīti 103 administratīvā pārkāpuma protokoli. Saistībā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma normu pārkāpumiem ir pieņemti 46 lēmumi par administratīvā soda piemērošanu politiskajām partijām, uzliktot naudas sodus kopumā 7 650 latu apmērā, bet 12 gadījumos politiskajām partijām izteikts mutvārdu aizrādījums. Saistībā ar paziņojumu par paredzamo aģitācijas materiālu izvietošanu neiesniegšanu, priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu neiesniegšanu un priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu grozīšanu attiecībā uz plašsaziņas līdzekļiem ir pieņemti 22 lēmumi, uzliktot naudas sodus kopumā 1 375 latu apmērā, 12 gadījumos izteikts mutvārdu aizrādījums. 2010.gadā ir pieņemti 17 lēmumi par pretlikumīgi saņemto finanšu līdzekļu atmaksāšanu kopumā par 38 871,41 latiem.

Salīdzinot ar 2009.gadu, pārskata periodā pieaudzis politiskajām partijām sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu skaits – no 48 līdz 58. Salīdzinot ar 2009.gadā notikušajām vēlēšanām, 2010.gada vēlēšanu kampaņā politiskās partijas ir pieļāvušas vairāk smagāku pārkāpumu, līdz ar to būtiski palielinājušies politiskajām partijām piemērotie naudas sodi un to kopējais apmērs – vairāk nekā divas reizes. Galvenokārt politisko partiju pieļautie pārkāpumi ir saistīti ar 2010.gada maijā pieņemtajiem grozījumiem priekšvēlēšanu aģitācijas tiesiskajā regulējumā, tai skaitā politiskajām partijām noteiktiem jauniem pienākumiem attiecībā uz priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu. Minētie grozījumi stājas spēkā jau 10.Saeimas priekšvēlēšanu kampaņas laikā.

2010.gadā Biroja pārstāvji piedalījušies 65 starpvalstu darba grupās un sanāksmēs, daloties savā pieredzē korupcijas novēršanā un apkarošanā un uzņēmot Birojā Gruzijas, Azerbaidžānas, Tadžikistānas un Turcijas pārstāvju delegācijas. Pēc ilgstošiem centieniem jau kopš 2000.gada, kad Latvija pieteicās dalībai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Darba grupā par korupcijas novēršanu starptautiskajā uzņēmējdarbībā (*Working Group on Bribery in International Business Transactions*), 2010.gadā Birojs saņēma ielūgumu piedalīties darba grupas sanāksmē 2010.gada 13. – 17. decembrī *ad hoc* novērotāja statusā, kurā sniedza būtiskāko informāciju par Latvijā sasniegto korupcijas novēršanā un apkarošanā.

2010.gadā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti 162 apmeklētāji un 1 264 reizes saņemta informācija pa uzticības tālruni 80002070, kas ir par 3% vairāk nekā 2009.gadā. Biroja lietvedībā pārskata gadā saņemti un reģistrēti 9 125 dokumenti, no tiem 179 juridisku personu iesniegumi un 934 fizisku personu iesniegumi par iespējamiem koruptīviem nodarījumiem valsts amatpersonu darbībā, kā arī 1 380 paziņojumi par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu. 2010.gadā kopā saņemti 1 113 iesniegumi, kas ir par 74 iesniegumiem mazāk nekā 2009.gadā. No visiem 2010.gadā Birojā reģistrētajiem privātpersonu iesniegumiem 58% atbilda Biroja kompetencei un tika nodoti atbildīgo amatpersonu izvērtēšanai un faktu pārbaudēm, savukārt 42% saturēja informāciju, kuras pārbaude neatbilda Biroja kompetencei. 2010.gadā Birojs nosūtījis 11 555 dokumentus valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskām un juridiskām personām, sniegti 119 atzinumi par dažādiem tiesību aktu projektiem.

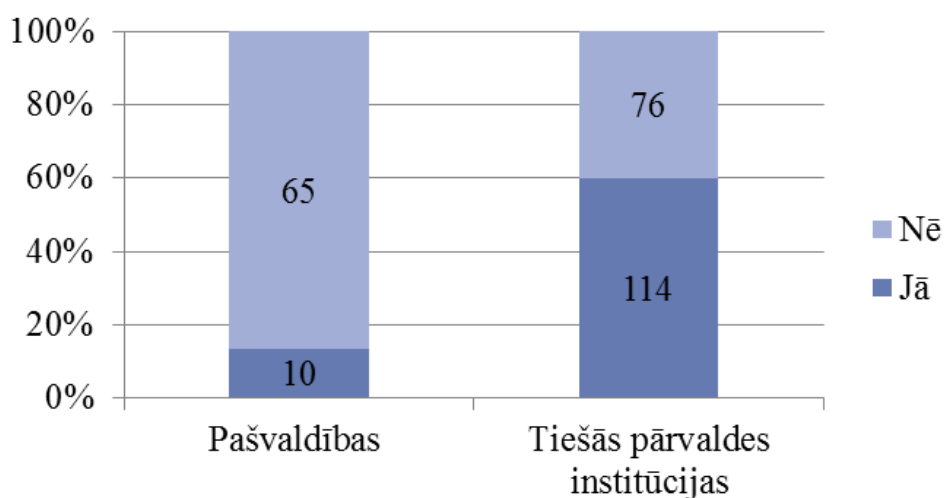
Uz 2010.gada 31.decembri Birojā strādāja 141 darbinieks (tai skaitā 1 uz darbinieka prombūtnes laiku) – 72 sievietes un 69 vīrieši, darbinieku vidējais vecums ir 37 gadi.

2.1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana

Pārskata gadā Birojs koordinēja Ministru kabineta 2009.gadā apstiprinātās Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmas (turpmāk tekstā – programma) ieviešanu. Apkopojot valsts pārvaldes iestāžu iesniegtās atskaites par programmas izpildi laika posmā no 2009.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim, Birojs secinājis, ka atbilstoši programmā noteiktajam ir izpildīti 82% no programmā minētajiem uzdevumiem. Ar programmas īstenošanas pārskatu var iepazīties Biroja mājaslapā internetā sadaļā „Korupcijas novēršana” apakšsadaļā „[Attīstības plānošana](#)”.

2010.gadā tika veikta pašvaldību aptauja par pretkorupcijas pasākumiem, personāla politiku, kā arī kārtību, kādā tiek organizēta rīcība ar pašvaldības mantu. No 109 novadiem un 9 republikas pilsētām atbildes atsūtīja 77 pašvaldības jeb 65% no visām pašvaldībām. Aptaujas dati liecina, ka pašvaldības ievērojami mazāk pievērš uzmanību pretkorupcijas pasākumiem nekā tiešās pārvaldes institūcijas – lielākajai daļai pašvaldību nav apzināti korupcijas riski, nedz izstrādāts un apstiprināts pretkorupcijas pasākumu plāns, tikai 16 (21%) pašvaldībās saistībā ar pretkorupcijas pasākumu plānu vismaz reizi gadā notiek informatīvas sanāksmes. Salīdzinājumam tiešās pārvaldes iestādēs korupcijas riski apzināti 60% institūciju (skat.1.attēlu).

1.attēls Korupcijas risku apzināšana pašvaldības un tiešās pārvaldes institūcijās

Arī vairums aptaujā iekļauto ar personāla vadību saistīto procedūru regulējums biežāk ticis izstrādāts tiešās pārvaldes institūcijās, nekā pašvaldībās. Plašāk ar aptauju datiem var iepazīties Biroja mājaslapā apakšsadaļā [Iekšējā kontrole](#).

2010.gada 25.februārī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts informatīvais ziņojums „Par administratīvā soda uzlikšanas termiņa pagarināšanu par pārkāpumiem, kas saistīti ar politisko partiju finansēšanu”. Lai nodrošinātu likumā noteikto sankciju efektīvu piemērošanu, Birojs ierosināja pagarināt administratīvā soda uzlikšanas termiņu par politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem.

Uz nepieciešamību pagarināt administratīvā soda uzlikšanas termiņu par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma pārkāpumiem ir norādījusi arī Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupa (GRECO), kas Latvijai sniegusi attiecīgu rekomendāciju. GRECO eksperti uzskata, ka viena gada termiņš šādiem

administratīvajiem pārkāpumiem ir pārāk īss, ņemot vērā dažu šādu pārkāpumu sarežģītību un grūtības to izmeklēšanā.

Lai novērstu normatīvo aktu nepilnības, Birojs ierosina pagarināt administratīvo sodu uzlikšanas termiņu, nosakot, ka noilgums par administratīvajiem pārkāpumiem politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas jomā ir 18 mēneši no pārkāpuma izdarīšanas dienas, vienlaikus saglabājot otru noilguma termiņa iestāšanās nosacījumu, kas tiek rēķināts no pārkāpuma atklāšanas dienas (4 mēneši).

Pēc tikšanās ar pārstāvjiem no Tieslietu ministrijas pastāvīgās darba grupas par Administratīvā procesa kodeksa grozījumiem, kā arī no citām institūcijām tika nolemts, ka ministrija izstrādās priekšlikumus administratīvā soda noilguma termiņa pagarināšanai ne tikai attiecībā uz politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem, bet uz visiem administratīvajiem pārkāpumiem. 2010.gada maijā Informatīvais ziņojums tika iesniegts zināšanai Ministru kabinetam.

2010.gada 4.martā Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts koncepcijas projekts „Informācijas par lobētājiem publiskās pieejamības nodrošināšana”. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra sēdes lēmumu Biroja iesniegtais noteikumu projekts „Grozījums Ministru kabineta 2007.gada 6.marta noteikumos Nr.171 „Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”” netika pieņemts, bet konceptuāli tika atbalstīta prasība, ka informācijai par lobētājiem ir jābūt publiski pieejamai. Saskaņā ar minēto lēmumu Birojam tika uzdots atkārtoti izvērtēt iespējamus risinājumus, lai nodrošinātu, ka informācija par lobētājiem būtu publiski pieejama un vienlaikus visām iestādēm neuzdotu jaunas funkcijas.

2010.gada otrajā pusgadā tika turpināts darbs pie koncepcijas projekta „Informācijas par lobētājiem publiskās pieejamības nodrošināšana” saskaņošanas un precizēšanas, paralēli tam projekts skatīts Saeimas Juridiskajā komisijā un Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas Korupcijas novēršanas apakškomisijā.

Birojs lobēšanas atklātības koncepciju pirmo reizi izskatīšanai iesniedza 2008.gadā un Ministru kabinets to konceptuāli atbalstīja, bet piedāvātais risinājums publiskajā pārvaldē pilnībā netika izpildīts. Tāpēc Birojs saskaņā ar Ministru kabineta uzdevumu izstrādāja citu koncepciju, ko izskatīšanai iesniedza 2010.gada septembrī. Koncepcijas projektā tika ņemta vērā Ministru kabineta izteiktā prasība, ka informācijai par lobētājiem ir jābūt publiski pieejamai, vienlaikus iestādēm neuzdodot jaunas funkcijas, tomēr Birojs norāda, ka šādi ierobežojumi liedz iespējas nodrošināt lobētāju darbības atklātību.

Lobēšanas atklātības procesa reglamentēšana ar likuma spēku būtu būtisks solis atklātības veicināšanā, tomēr lobēšanas atklātību var nodrošināt tikai tad, ja tiek nodrošināts arī tās uzraudzības mehānisms.

2010.gada 18.jūnijā, pēc izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē 2009.gada 1.oktobrī un saskaņošanas ar atbildīgajām institūcijām, izskatīšanai Ministru kabinetā iesniegts koncepcijas projekts „Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja statusu”. Pārskata gadā koncepcijas projekts nav izskatīts Ministru kabinetā. Ar projektu var iepazīties Biroja mājaslapā sadaļā [Koncepcijas](#).

Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra sēdē tika pieņemts informatīvais ziņojums „Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Valsts ieņēmumu dienesta kompetences sadalījumu saistībā ar valsts amatpersonu deklarācijās sniegto ziņu patiesuma pārbaudi”, kas paredz no 2012.gada Birojam noteikt jaunu funkciju – administratīvo pārkāpumu lietu par nepatiesu ziņu norādīšanu amatpersonu deklarācijās izskatīšana un pārkāpumu gadījumos valsts amatpersonu saukšana pie atbildības.

Savos priekšlikumos Birojs vērsa valdības uzmanību uz to, ka, lai efektīvi varētu veikt valsts amatpersonu deklarācijās norādīto ziņu patiesuma pārbaudes, Birojam būtu

nepieciešams papildus finansējums 8 – 10 amata vietu izveidei, taču, ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju valstī, Finanšu ministrija atzina, ka jaunās funkcijas veikšanai ir iespējams nodrošināt papildu finansējumu tikai 3 amata vietām.

2010.gada 30.decembrī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Biroja vadītās darba grupas izstrādātais koncepcijas projekts „Koncepcija par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās”, ar kuru Ministru kabinetam tiek piedāvāti trīs risinājuma varianti un veicamie pasākumi korupcijas risku mazināšanai valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās. Darba grupa ir secinājusi, ka ekonomiskās lejupslīdes laikā saasinājušās problēmas, kas saistītas ar publiskajā pārvaldē nodarbināto atlīdzības un piešķirto pilnvaru nesamērīgumu, sociālekonomiskajām izmaiņām neatbilstoša administratīvā sloga un sodu politikas, iekšējās kontroles vājumu institūcijās un ārējās kontroles trūkumiem.

Pirmais risinājuma variants vērsts uz iekšējās un ārējās kontroles stiprināšanu ar mērķi izslēgt iespēju veikt koruptīvas darbības, t.sk. uz institūciju vadītāju atbildības palielināšanu. Otrā varianta mērķis ir radīt priekšnoteikumus, lai nodrošinātu godprātīgu un kompetentu darbinieku sastāvu ar augstu paškontroles līmeni, mazinot vai pārtraucot kontroles veikšanu. Trešais variants paredz institūcijām īstenot noteiktu minimālo korupcijas kontroles pasākumu kopumu, bet attiecībā uz pārējiem izvēlēties, kurš korupcijas kontroles pasākumu virziens tām būs prioritārs, ņemot vērā darba specifiku, personāla apsvērumus un līdzšinējo pieredzi.

2010.gada decembrī Ministru prezidentam ir nosūtīti Biroja vadītās darba grupas sagatavotie priekšlikumi par izmaiņām tiesiskajā regulējumā attiecībā uz budžeta finansēto institūciju (biedrību, nodibinājumu, kapitālsabiedrību) uzraudzības un finansēšanas sistēmas pilnveidošanu. Darba grupa tika izveidota ar Ministru prezidenta 2009.gada 10.jūlija rīkojumu Nr.302 „Par darba grupu budžeta finansētu institūciju darbību regulējošo normatīvo aktu pilnveidošanai”.

Birojs, izvērtējot informāciju par kārtību, kādā no budžeta piešķir finanšu līdzekļus nevalstiskajām organizācijām un kapitālsabiedrībām, un kā tiek veikta šo organizāciju darbības uzraudzība un kontrole, identificēja virkni problēmjautājumu, kuri jārisina, lai sagatavotu priekšlikumus par izmaiņām tiesiskajā regulējumā attiecībā uz to budžeta finansēto institūciju (biedrību, nodibinājumu, kapitālsabiedrību) uzraudzības un finansēšanas sistēmas pilnveidošanu, kuru dibinātāji ir privāto tiesību subjekti. Patlaban pastāv šādi neatrisināti jautājumi:

1) valstī nepastāv vienota nevalstisko organizāciju finansēšanas kārtība un piešķirtā valsts finansējuma uzskaites kārtība, tādējādi nav iespējams identificēt, kādā apmērā tiešā un netiešā veidā tām tiek piešķirti finanšu līdzekļi, jo dažādos pārskatos tiek norādīti atšķirīgi finansējuma apjomi, un nav iespējams iegūt vienotu informāciju par to, cik valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu saņem attiecīgā nevalstiskā organizācija;

2) pašreizējā valsts finansējuma piešķiršanas kārtība nevalstiskajām organizācijām ir necaurskatāma, nepastāv skaidri kritēriji finansējuma piešķiršanā, nav nodrošināta pietiekama procesu atklātība un caurskatāmība, kā arī nav nodrošinātas vienādas iespējas visiem pretendentiem saņemt valsts finansiālo atbalstu, jo nav vispārēja normatīva akta par nevalstisko organizāciju finansēšanas kārtību no valsts budžeta;

3) nepietiekamas sankcijas par valsts budžeta līdzekļu izmantošanu neatbilstoši to piešķiršanas mērķiem;

4) uz nevalstisko organizāciju un kapitālsabiedrību amatpersonām, kas saņem valsts budžeta līdzekļus un rīkojas ar tiem, ļoti retos gadījumos tiek attiecināts valsts amatpersonas statuss atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4.panta trešajā daļā noteiktajam.

2.2. Korupcijas risku analīze un metodisko materiālu izstrāde

Analizējot normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, pārskata gadā Birojs sagatavoja 119 atzinumus, sniedzot priekšlikumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem. Nozīmīgākie iebildumi sniegti par Būvniecības likumu, Teritorijas attīstības plānošanas likumu un Ministru kabineta noteikumu projektu „Noteikumi par valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem”.

Analizējot valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, pārskata gadā Birojs sniedzis attiecīgajām institūcijām priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai. 2010.gadā Birojs veica korupcijas risku izvērtēšanu Rīgas pašvaldības akciju sabiedrībā „Rīgas Centrāltirgus” tirdzniecības platību iznomāšanas procedūrā un Latvijas pašvaldību piemērotajiem atvieglojumiem nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas procedūrā. Ir sagatavots pārskats par korupcijas risku novēršanas iespējām Pārtikas un veterinārā dienesta uztura bagātinātāju reģistrēšanas procedūrā un pārskats par korupcijas riskiem un pretkorupcijas pasākumiem azartspēļu organizēšanas un azartspēļu organizēšanas vietas licenču izsniegšanas procedūrās. Izvērtējot korupcijas risku rašanās iespējas un institūciju īstenotos pretkorupcijas pasākumus, sagatavoti pārskati par korupcijas riskiem veselības aprūpes sistēmas iepirkumos, kā arī valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību un citu valsts civildienestam nepakļautu valsts un pašvaldību iestāžu personāla politikā.

Nosūtīta vēstule Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentam, iesakot novērst nepilnības Rīgas domes saistošo noteikumu projektā „Pirmsskolas vecuma bērnu reģistrācijas, uzņemšanas un atskaitīšanas kārtība Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas”. Papildus Rīgas domei ieteikts novērst nepilnības Rīgas domes 2001.gada 14.augusta lēmumā Nr. 305 „Par transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumu ievērošanas kontroli”. Sniegts Biroja viedoklis Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldei par iespējamo interešu konflikta riska rašanos, ja pašvaldība ar Valsts policiju noslēdz sadarbības līgumu, saskaņā ar kuru nodod bezatlīdzības lietošanā transportlīdzekļiem nepieciešamo degvielu. Lai rastu iespējamo risinājumu šajā jautājumā, notika arī tikšanās ar Iekšlietu ministrijas vadību.

2010.gadā Birojs veicis korupcijas risku analīzi un izstrādājis rekomendācijas korupcijas risku novēršanai tiesībsargājošajās institūcijās „Vadlīnijas par iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem tiesībsargājošajās institūcijās, muitā un robezsardzē”, kurās skaidroti korupcijas cēloņi un sekmējošie faktori, analizēti korupcijas riski Valsts robezsardzē, Valsts policijā un VID Muitas pārvaldē. Dokumentā tiek apskatīti atklātie noziedzīgie nodarījumi šajās institūcijās, kā arī sniegti kopumā 24 ieteikumi korupcijas risku mazināšanai – priekšlikumi personāla vadības pasākumiem, resursu nodrošinājumam, organizatoriskajiem un iekšējās kontroles pasākumiem, komunikācijai ar sabiedrību un citi. Piemēram, ieteikums ieviest stingras personāla atlases procedūras, izvērtējot pretendentu kompetenci, liekot izpildīt speciālus zināšanu testus un veicot psiholoģisko un godprātības pārbaudi, veicināt vadītāja „labā piemēra” faktoru, veikt personāla rotāciju, veicināt ziņošanu par kukuļdevēju vai kolēģu pārkāpumiem, nodrošināt samērīgumu starp atalgojumu un iespējām piemērot privātpersonām sankcijas.

Par korupcijas novēršanas un apkarošanas tendencēm un sasniegto korupcijas novēršanā un apkarošanā Birojs 2010.gadā izplatījis šādus ziņojumus un informatīvos materiālus:

- Biroja mājaslapā publicēts [pārskats](#) par Biroja amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” ievērošanu, kā arī sagatavota [informācija](#) par tiesu spriedumiem Biroja izmeklētajās krimināllietās, kas spēkā stājušies 2009.gadā;
- Ziņojums par pretkorupcijas pasākumu īstenošanu pašvaldību institūcijās un rekomendācijas turpmākajai darbībai (skat. arī 2.1.apakšsadaļu);
- Ziņojums par valsts amatpersonu radītā materiālā kaitējuma atlīdzināšanu veselības un sociālās aprūpes jomā.

Risku analīzes par rīcību ar valsts vai pašvaldības mantu ietvaros konstatēti pārkāpumi vairāku pašvaldību saistošajos noteikumos, par ko iesniegts ziņojums Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļā tālākas pārbaudes veikšanai.

Nolūkā nodrošināt vienveidīgu normatīvo aktu piemērošanu 2010.gadā izstrādātas šādas metodikas un vadlīnijas Biroja vajadzībām:

- Metodika valsts amatpersonu nodarīto zaudējumu aprēķināšanai interešu konflikta gadījumos;
- Metodika par kārtību, kādā veicamas resoriskās pārbaudes valsts amatpersonu darbības kontroles ietvaros;
- Metodika, kādā veicamas resoriskās pārbaudes Birojā, izvērtējot iesniegumus par iespējamiem koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem;
- Ārvalstu pieredzes apkopojums un ieteikumi, lai pilnveidotu un paplašinātu to pasākumu loku, kas tiek veikti, lai efektīvi identificētu valsts amatpersonas ienākumus, kā arī precīzi noteiktu valsts amatpersonas mantisko stāvokli, īpaši pārbaudes vai izmeklēšanas sākuma stadijā.

Pārskata periodā sagatavots informatīvs materiāls elektroniskā formā – vadlīnijas „[Atšķirība starp tiesisku lobēšanu un korupciju](#)”. Informatīvajā materiālā iekļauti ieteikumi politisko partiju pārstāvjiem, kuri pilda amatpersonu pienākumus valsts vai pašvaldības institūcijās, Saeimas un pašvaldību deputātiem, Ministru kabineta locekļiem un citām personām, kuras saskaras ar lobētājiem, kā pieņemt lēmumus un rīkoties tā, lai novērstu jebkādas šaubas par labvēlīgu attieksmi pret atsevišķām sabiedrības grupām vai arī darbību šaurās politiskās interesēs.

2.3. Normatīvo aktu projektu izstrāde

Lai pilnveidotu pretkorupcijas pasākumu īstenošanu valsts pārvaldes iestādēs un paplašinātu vadītāju kompetenci koruptīvu nodarījumu novēršanā, 2010.gada 23.martā izskatīšanai Ministru kabinetā tika iesniegti likumprojekti „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” un „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””. Ar grozījumiem plānots noteikt iestāžu vadītājiem aizliegumu izpaust informāciju par to, kura valsts amatpersona vai darbinieks informējis par interešu konfliktu vai koruptīviem nodarījumiem, un bez objektīva iemesla radīt šādai personai tiešas vai netiešas nelabvēlīgas sekas. Atbilstoši sagatavotajiem likumprojektiem Birojs būs kompetentā valsts institūcija, kurai valsts amatpersona var ziņot par tai zināmiem interešu konfliktiem vai citiem koruptīviem nodarījumiem, kuros iesaistītas citas attiecīgās institūcijas valsts amatpersonas. 2010.gada augustā Ministru kabinets atbalstīja minētos likumprojekta un nosūtīja tos izskatīšanai 9.Saeimā.

2010.gada novembrī un decembrī 10.Saeima pieņēma lēmumu turpināt izskatīt iepriekšējās Saeimas nepieņemtos likumprojektus „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” un „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””, ar kuriem plānots paredzēt ziņotāju par koruptīviem pārkāpumiem aizsardzības pasākumus un noteikt aizliegumu iestāžu vadītājiem izpaust informāciju par to, kura valsts amatpersona vai darbinieks informējusi par interešu konfliktu vai koruptīviem nodarījumiem.

Pārskata gadā Birojs sagatavoja likumprojektus „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” un „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””, lai nodrošinātu publisku pieejamību informācijai par amatpersonām, kas izdarījušas administratīvos pārkāpumus, un tām piemērotajiem sodiem. Sagatavotie likumprojekti paredz Birojam un citām kompetentajām iestādēm tiesības informēt sabiedrību par jebkuru amatpersonu, kas izdarījusi administratīvu pārkāpumu interešu konflikta novēršanas jomā. Šādas informācijas publiska pieejamība ļautu sabiedrībai novērtēt konkrētu amatpersonu rīcību un veicinātu sabiedrības uzticēšanos valsts un pašvaldību institūcijām.

Pēc saņemtajiem citu institūciju priekšlikumiem un iebildumiem 2010.gada jūlijā Birojs atsauca minētos likumprojektus un izstrādā koncepcijas projektu par iespējamiem risinājumiem, lai nodrošinātu informācijas publiskošanu par amatpersonām piemērotajiem administratīvajiem sodiem un amatpersonu izdarītajiem pārkāpumiem, ņemot vērā Fizisko personu datu aizsardzības likumu.

Pārskata gadā Birojs sagatavojis divus normatīvo aktu projektus politisko partiju finansēšanas jomā. 2010.gada 16.novembrī Ministru kabinets pieņēma Biroja izstrādāto noteikumu projektu „Kārtība, kādā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs publicē politisko organizāciju (partiju) gada pārskatus, vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, ziņojumus par dāvinājumiem (ziedojumiem) un ziņojumus par biedru iestāšanās naudu un biedru naudu”. Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 3.panta trešajā daļā ir noteikts, ka, ja politiskās partijas viena biedra iestāšanās naudas un biedru naudas kopsumma attiecīgajā kalendāra gadā pārsniedz vienu minimālo mēnešalgu, politiskā partija par to informē Biroju, kas šo informāciju publicē savā mājaslapā internetā. Minētie Ministru kabineta noteikumi nosaka politiskās partijas ziņojumā norādāmās ziņas un tā iesniegšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā publicējama informācija par politisko partiju saņemto iestāšanās naudu un biedru naudu. Līdz ar to no 2011.gada šī informācija būs publiski pieejama.

2010.gada 16.novembrī Ministru kabinets pieņēma noteikumu projektu „Kārtība, kādā pēc Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pieprasījuma personas iesniedz informāciju par tās ienākumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem”. Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 2.panta ceturtā daļa paredz, ka pēc Biroja pieprasījuma dāvinātājs (ziedotājs) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iesniedz informāciju par saviem ienākumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem, taču līdz tam šādi Ministru kabineta noteikumi nebija izdoti, tāpēc, lai varētu vispusīgi uzraudzīt Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 2.pantā noteikto normu ievērošanu un nodrošināt efektīvāku šā likuma izpildi, Birojs izstrādāja vienotu informācijas pieprasīšanas, iesniegšanas un saņemšanas kārtību, kā arī noteica iesniedzamās informācijas apjomu un formu. Atbilstoši noteikumu projektā paredzētajam pēc Biroja pieprasījuma un paziņojuma veidlapas saņemšanas fiziskas personas pienākums ir 30 dienu laikā iesniegt aizpildītu paziņojumu par personas ienākumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem dāvinājuma (ziedojuma) veikšanas gadā (līdz dāvinājuma (ziedojuma) veikšanas dienai) un iepriekšējos divos kalendārajos gados. Minētie Ministru kabineta noteikumi stājušies spēkā 2010.gada 24.novembrī.

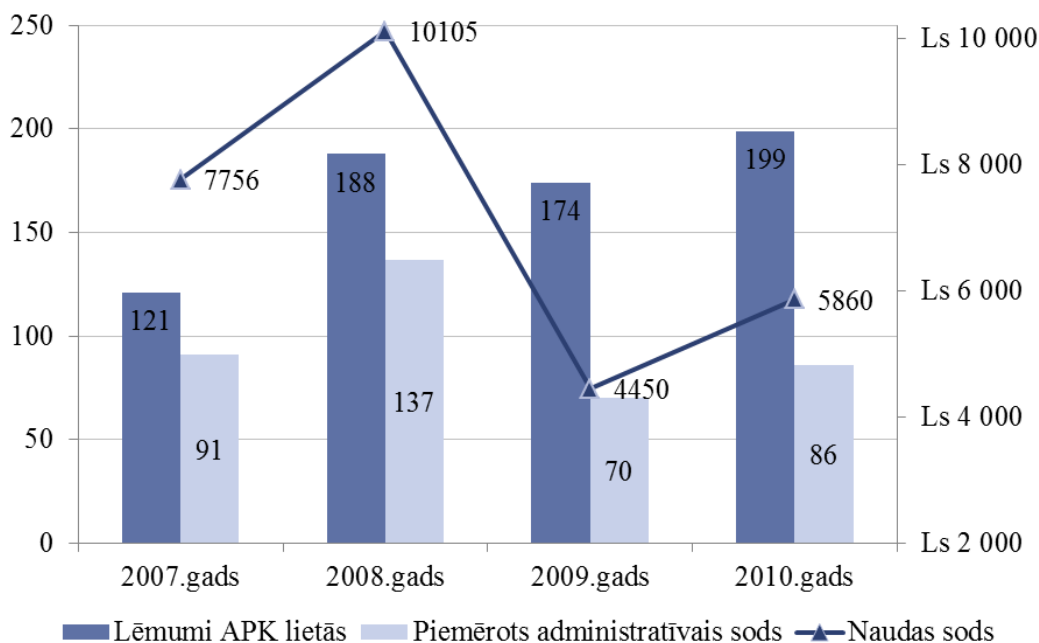
Pārskata gadā Birojs sagatavoja un iesniedza Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai priekšlikumus saistībā ar valsts un pašvaldību autotransporta izmantošanas kārtību. Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu”, tai skaitā autotransporta izmantošanas noteikumi pieņemti Saeimā 2010.gada 2.septembrī un spēkā stājušies 1.oktobrī.

2.4. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Nozīmīgs Biroja darbs tiek ieguldīts valsts amatpersonu darbības kontroles jomā, lai nodrošinātu valsts pārvaldes darbību sabiedrības interesēs, novēršot personiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonu darbību un lēmumu pieņemšanas procesu.

Par valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu neievērošanu, kas noteikti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” pārskata gadā uzsākta lietvedība **171** administratīvā pārkāpuma lietā, kas ir par 16% mazāk nekā 2009.gadā, ko varētu skaidrot ar to, ka ir samazinājies saņemto sūdzību skaits. Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļā 2010.gadā izpildei saņemti 653 dokumenti, kas ir par 16% mazāk nekā 2009.gadā. Tika pieņemti **199** lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās, pie administratīvās atbildības saucot **86** valsts amatpersonas (2009.gadā – 70) un piemērojot naudas sodu kopumā **5 860** latu apmērā (skat. 2.attēlu), savukārt 102 valsts amatpersonām saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu izteikts mutvārdu aizrādījums, atzīstot izdarīto administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu. 11 gadījumos tika pieņemts lēmums izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. No administratīvi sodītajām valsts amatpersonām 24 pārsūdzēja Biroja pieņemto lēmumu.

2.attēls Pieņemtie lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās un valsts amatpersonām piemērotais administratīvais sods (2007. – 2010.gads)

2010.gadā Biroja priekšnieks ir atcēlis tikai 3,52% no Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem. Atskaites periodā Biroja priekšniekam tika apstrīdēti 24 lēmumi par administratīvā soda piemērošanu, no kuriem 14 Biroja priekšnieks atstāja negrozītus.

Administratīvais pārkāpums valsts amatpersonu darbībā saistībā ar likumā noteikto ierobežojumu un aizliegumu neievērošanu konstatēts vēl **73** gadījumos, taču, ņemot vērā to, ka no administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīža bija pagājis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.pantā noteiktais administratīvā soda uzlikšanas termiņš, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar šā kodeksa 239.panta 7.punktu nevarēja uzsākt.

2010.gadā saistībā ar iedzīvotāju iesniegumiem un sūdzībām par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, Biroja kompetences ietvaros tika analizētas **656** valsts amatpersonu deklarācijas, kopumā izvērtējot **1 024** deklarācijās norādītās ziņas, kas ir par 10% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Par nepatiesu ziņu norādīšanu valsts amatpersonu deklarācijās **25** gadījumos (par 28% mazāk gadījumos nekā iepriekšējā gadā) informācija nosūtīta VID, lai tas savas kompetences ietvaros valsts amatpersonas sauktu pie administratīvās atbildības vai kriminālatbildības.

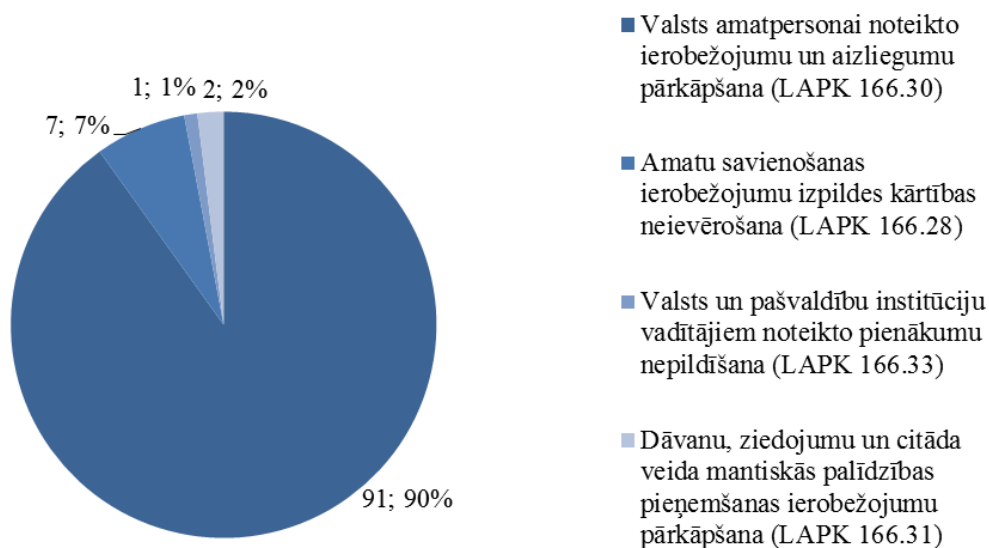
Pārbaudes materiāli par **21** valsts un pašvaldības institūciju nosūtīti VID, lai tas atbilstoši savai kompetencei veiktu pārbaudi, vai šajā institūcijā strādājošo amatpersonu neiekļaušana valsts amatpersonu sarakstos ir bijusi atbilstoša likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” prasībām un nodrošinātu to, lai visas valsts amatpersonas iesniegtu valsts amatpersonu deklarācijas. Šo pārbaudītu ietvaros valsts amatpersonu sarakstos tika iekļautas **20** valsts amatpersonas un **6** valsts un pašvaldību institūciju vadītāji sodīti par valsts amatpersonu sarakstu nepienācīgu sastādīšanu.

Pārbaudot valsts amatpersonu ienākumu atbilstību izdevumiem, tika konstatēts, ka **21** gadījumā valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc šie pārbaudes materiāli nosūtīti VID šo personu ienākumu likumības pārbaudei. 2010.gadā VID, pamatojoties uz iepriekš veikto auditu rezultātiem, pieņēma lēmumus par papildus nodokļu aprēķināšanu un soda naudas uzlikšanu **7** personām par kopējo summu **688 976** latu apmērā.

Konstatētie pārkāpumi

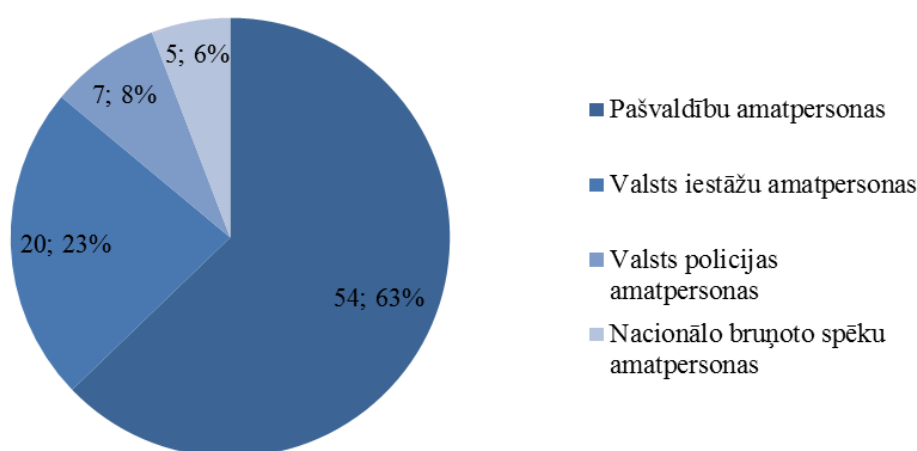
2010.gadā Biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļa 86 administratīvi sodīto valsts amatpersonu darbībā konstatējusi **101** administratīvo pārkāpumu. No tiem 90% administratīvo pārkāpumu saistīti ar valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu (tai skaitā noteikto komercdarbības, valsts amatpersonas amata savienošanas, pārstāvības, ienākumu gūšanas ierobežojumu vai tādu ierobežojumu pārkāpšanu, kuri noteikti attiecībā uz rīcību ar valsts vai pašvaldības mantu, kā arī par valsts amatpersonas funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā) pārkāpšanu (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa, turpmāk tekstā – LAPK, 166.³⁰ pants). Otrs izplatītākais administratīvais pārkāpums (7%) ir amatu savienošanas ierobežojumu izpildes kārtības neievērošana (LAPK 166.²⁸ pants). Divos gadījumos tika konstatēta dāvanu, ziedojumu un citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas ierobežojumu pārkāpšana (LAPK 166.³¹) (skat. 3.attēlu).

3.attēls Konstatētie administratīvie pārkāpumi 2010.gadā saskaņā ar LAPK

Visvairāk – 63% gadījumu, pie administratīvās atbildības sauktas pašvaldību iestāžu un kapitālsabiedrību valsts amatpersonas, tai skaitā arī domes deputāti. 23% gadījumu pie administratīvās atbildības sauktas valsts pārvaldes iestāžu un kapitālsabiedrību amatpersonas (skat. 4.attēlu).

4.attēls Administratīvi sodītās valsts amatpersonas 2010.gadā

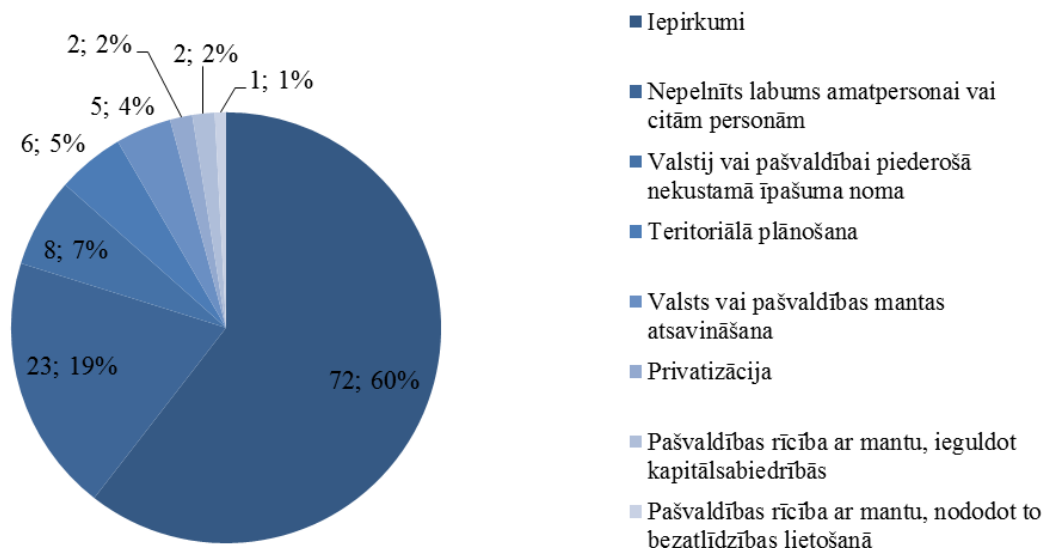

Pašvaldību amatpersonas pārsvarā veikušas ar valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu saistītas darbības, kurās viņi paši, viņu radnieki vai darījumu partneri bija personiski vai mantiski ieinteresēti. Piemēram, kādas pašvaldības kapitālsabiedrības valdes priekšsēdētājs realizēja valsts amatpersonas amata pilnvaras interešu konflikta situācijā, noslēdzot nomas līgumu un vienošanos par privātprakses ārsta darbības nodrošinājumu ar SIA, kurā viņš pats ir vienīgais dalībnieks (īpašnieks) un viņa radniece (laulātā) ieņem valdes locekļa amatu.

2010.gadā, pārbaudot valsts amatpersonu rīcību ar valsts vai pašvaldības mantu un finanšu līdzekļiem, Birojs konstatējis **119** dažādus pārkāpumus. Lielākā daļa jeb **60%** Biroja konstatēto pārkāpumu pieļauti publisko iepirkumu jomā, no kuriem visbiežāk pieļauta publiskā iepirkuma konkursa nolikuma izstrāde kāda konkrēta pretendenta

interesēs un ekonomiski nepamatota iepirkuma līguma slēgšana (skat. 5.attēlu). **19%** gadījumu valsts amatpersonas, izmantojot dienesta stāvokli vai pārsniedzot tām noteiktās amata pilnvaras, guvušas nepelnītu labumu sev vai citām personām. Lielākoties amatpersonas privātām vajadzībām izmantojušas dienesta autotransportu vai izmaksājušas atlaišanas pabalstus.

5.attēls Konstatētie valsts amatpersonu pārkāpumi rīcībā ar valsts vai pašvaldības mantu un finanšu līdzekļiem 2010.gadā

Pamatojoties uz pārbaudēs konstatētajiem faktiem, Birojs **43** gadījumos nosūtījis informāciju izvērtēšanai Iepirkumu uzraudzības birojam un **91** gadījumā informācija tika nosūtīta izvērtēšanai citām kompetentajām institūcijām. Pēc Biroja lūguma 2010.gadā valsts vai pašvaldības institūcijas uzsāka **47** pārbaudes savā padotības iestādē. Deviņos gadījumos tika laužti noslēgtie līgumi vai tajos veikti grozījumi, atcelti prettiesiskie iekšējie normatīvie akti vai pārvaldes lēmumi, savukārt pret četrām valsts amatpersonām tika ierosinātas disciplinārlietas, viena valsts amatpersona pārtraukusi darba tiesiskās attiecības pēc Biroja pārbaudes uzsākšanas.

Konstatējot valsts amatpersonu darbībās tādu normatīvo aktu pārkāpumus, kuru izvērtēšana nav Biroja kompetencē, **193** gadījumos (par 17 vairāk nekā iepriekšējā gadā) informācija nosūtīta kompetentām institūcijām (Valsts kontrolei, Ģenerālprokuratūrai, VID, Valsts darba inspekcijai, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai, Drošības policijai u.c.) pārbaudes veikšanai un atzinuma sniegšanai Birojam.

Pārbaudot valsts amatpersonu darbības atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normām, 25 gadījumos valsts amatpersonu darbībās saskatītas iespējamā noziedzīga nodarījuma pazīmes un Biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļa nodevusi pārbaudes materiālus izvērtēšanai un tālākas pārbaudes veikšanai Biroja Izmeklēšanas nodaļai.

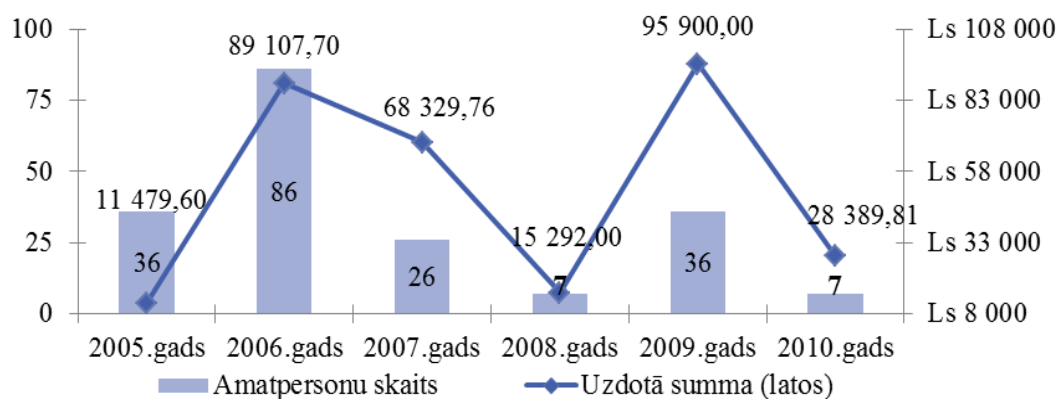
Valsts amatpersonu civiltiesiskā atbildība

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 30.pantu par minētā likuma noteikumu pārkāpumiem ir paredzēta arī civiltiesiskā atbildība. Ienākumi un mantiskie labumi, kas gūti, pārkāpjot šajā likumā noteiktos ierobežojumus, vai proporcionāls to pieaugums ir piekritīgi valstij, presumējot, ka, pārkāpjot valsts noteiktos ierobežojumus un prettiesiski gūstot ienākumus vai mantiskos

labumus, valsts amatpersona ir nodarījusi tādu kaitējumu valsts pārvaldības kārtībai, kas ir novērtējams mantiskā izteiksmē un ir proporcionāls aizliegtā veidā gūtu ienākumu, mantisko labumu un īpašuma vai mantas pieauguma vērtībai.

2010.gadā Birojs 7 valsts amatpersonām lūdza labprātīgi atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus par kopējo summu **28 389,81** latu (skat. 6.attēlu). Pārskata periodā 6 valsts amatpersonas Biroja priekšnieka lēmumu labprātīgi izpildījušas, valstij atlīdzinot nodarītos zaudējumus kopā **3 917,66** latu apmērā.

6.attēls Valstij radīto zaudējumu atlīdzināšana (2005. – 2010.gads)

Noteikumi par valstij nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu nav piemērojami gadījumos, ja amatu savienošana ir pieļaujama, saņemot augstākstāvošas amatpersonas (institūcijas) rakstveida atļauju, bet valsts amatpersona rakstveida atļauju nav lūgusi un šāda amatu savienošana nav radījusi interešu konfliktu. Valsts amatpersonu pilnībā vai daļēji atbrīvo no to ienākumu un mantisko labumu atmaksas, kuri gūti, pārkāpjot likumā noteiktos ierobežojumus, ja pienākums atmaksāt ienākumus un mantiskos labumus nav samērīgs ar administratīvā pārkāpuma rezultātā radīto kaitējumu valsts pārvaldes kārtībai. 2010.gadā tika sagatavoti **38** lēmumi par atbrīvošanu no pienākuma atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus.

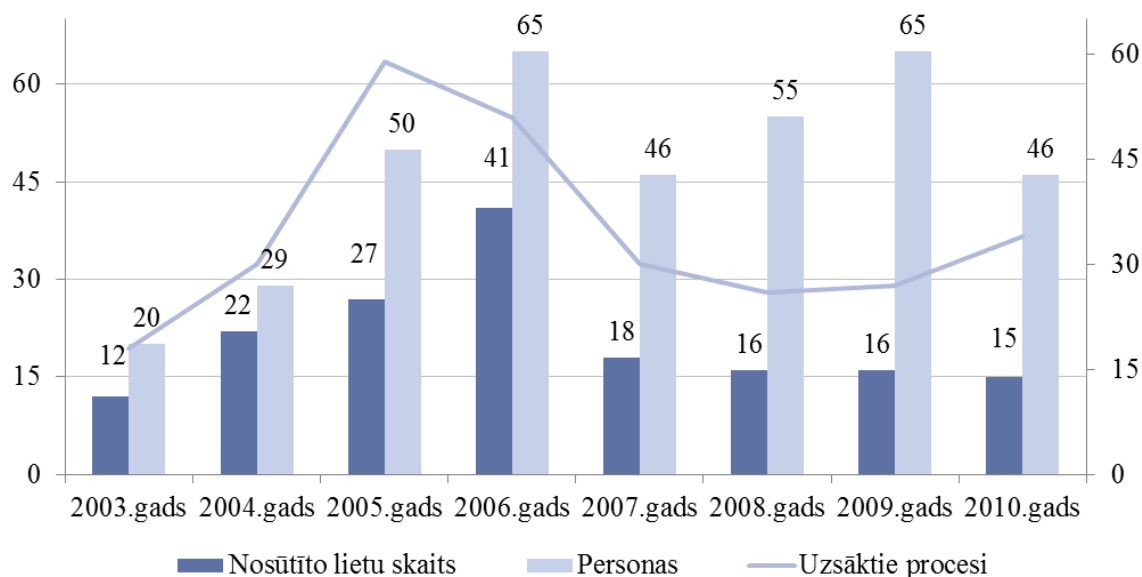
2.5. Korupcijas apkarošana

Pārskata gadā prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **15** kriminālprocesi pret **46** personām (skat. 7.attēlu), konstatējot 285 noziedzīgu nodarījumu epizodes. No tiem četri kriminālprocesi tika uzsākti 2010.gadā. Krimināllietu, kuras nodotas prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai, vidējais izmeklēšanas ilgums Birojā bija 341 diena. 2010.gadā kopumā uzsākti **34** kriminālprocesi, no citām iestādēm saņemti **7** kriminālprocešu materiāli. Pieņemti **12** lēmumi par kriminālprocešu izbeigšanu un resorisko pārbaužu ietvaros – **64** lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocešu.

2010.gadā īpaši raksturīgi tas, ka krimināllietu izmeklēšanas ietvaros konstatēti ievērojami zaudējumi institūcijām, fiziskām un juridiskām personām – vairāk kā **430 000** latu.

Izmeklēšanas nodaļas izmeklētāju lietvedībā uz 2010.gada 4.janvāri atradās **44** krimināllietas, bet 2011.gada 3.janvārī – **48** krimināllietas. Biroja reorganizācijas ietvaros Izmeklēšanas nodaļā amata vietu skaits samazināts par vienu un patlaban tajā strādā 17 izmeklētāji.

7.attēls Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu skaits pret personām; uzsāktie kriminālprocesi (2003. – 2010.gads)

2010.gadā Biroja Operatīvo izstrāžu nodaļa, realizējot Operatīvās darbības likuma 2.pantā noteikto uzdevumu – noziedzīgu nodarījumu atklāšana, noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu un pierādījumu avotu noskaidrošana, kā arī noziedzīgu nodarījumu novēršana, Biroja Izmeklēšanas nodaļai nodeva operatīvās darbības pasākumu rezultātā iegūtās ziņas, uz kuru pamata Biroja izmeklētāji uzsāka **22** kriminālprocesus, kuros atbilstoši situācijai uz 2010.gada 31.decembri par aizdomās turētām atzītas **50** personas.

Citām tiesībsargājošām iestādēm tika nodoti **7** operatīvās darbības rezultātā iegūtie materiāli, uz kuru pamata ierosināti **7** kriminālprocesi, no tiem divi par kontrabandu, divi par alkoholisko dzērienu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu un realizāciju, vēl divi par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā arī viens kriminālprocess, kas uzsākts pēc Krimināllikuma 166.panta (Pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālu ieviešanas, izgatavošanas un izplatīšanas noteikumu pārkāpšana) otrās daļas. No tiem nozīmīgs Biroja amatpersonu darbs tika ieguldīts kriminālprocesā, kura ietvaros 2010.gada decembrī sadarbībā ar VID, Valsts policijas Organizētās noziedzības un apkarošanas pārvaldi un Valsts robežsardzi Grebņevas muitas kontroles punktā tika aizturēti vairāki plaši pazīstami noziedzīga grupējuma pārstāvji un viena valsts amatpersona par kontrabandu organizētā grupā.

Tā kā pārskata periodā izmeklētajos kriminālprocesos tika atklāti tādi noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar lieliem finanšu līdzekļiem, izmeklētājiem pārbaudes vai izmeklēšanas sākuma stadijā bija efektīvi jāidentificē valsts amatpersonu ienākumus, kā arī precīzi jānosaka viņu mantiskais stāvoklis. Lai iegūtu nepieciešamos kriminālprocesuālos pierādījumus, tiklīdz tika noteikta aizdomās turētā persona, tā ļoti īsā laika periodā tika pārbaudītas ar valsts amatpersonu saistītās personas – ģimenes locekļi un tuvi biznesa partneri. Pieredze rāda, ka koruptīvi iegūti līdzekļi parasti tiek noguldīti kredītiestādē, piemēram, uz amatpersonas laulātā vārda, retāk uz bērnu, brāļu vai vecāku vārda. Tas pats attiecas arī uz citiem noziedzīgā veidā iegūtiem līdzekļiem.

2010.gadā turpina paplašināties koruptīvo nodarījumu spektrs – gan zemākajā administratīvajā līmenī, gan arī vidējā un augstākā iestāžu vadības līmenī koruptīvie noziedzīgie nodarījumi kļūst komplicētāki, vienlaikus ar kukuļdošanu vai kukuļņemšanu tiek izdarīti arī tādi noziedzīgi nodarījumi kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu

legalizēšana, dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana un valsts amatpersonu bezdarbība mantkārīgā nolūkā, kā arī dienesta viltojums.

2010.gada izmeklēšanas dati liecina, ka pēc vairāku gadu pārtraukuma pieaug to gadījumu skaits, kad kukuļi tiek aktīvi pieprasīti, kas ir saistāms ar ekonomiskās krīzes ietekmi uz publiskās pārvaldes un uzņēmējdarbības mijiedarbību.

Pārskata gadā Birojs pabeidza izmeklēt un nosūtīja prokuratūrai vairākas sarežģītas un nozīmīgas krimināllietas, kuru ietvaros atklāti koruptīvi noziedzīgi nodarījumi:

- pret 10 personām par dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem – kukuļošanu, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, komerciālo uzpirkšanu, krāpšanu, viltotu dokumentu izmantošanu – saistībā ar publiskajiem iepirkumiem, būvniecības un celtniecības darbiem, finanšu līdzekļu izlietošanu valsts SIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”; pirmstiesas izmeklēšanā tika iegūti pierādījumi 9 noziedzīgu nodarījumu epizodēs;
- pret divām Jūrmalas pašvaldības amatpersonām par 5 000 latu kukuļa piedāvāšanu un nodošanu saistībā ar Jūrmalas mēra neuzticības balsojumu 2010.gada maijā;
- pret Kurzemes apgabaltiesas zvērināta tiesu izpildītāju par svešas mantas piesavināšanos lielā apmērā, valsts amatpersonas bezdarbību un dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā; piecu gadu laikā no parādniekiem saņemtajiem naudas līdzekļiem viņš veicis pretlikumīgus maksājumus vairāk nekā 82 000 latu apmērā; pirmstiesas izmeklēšanā tika iegūti pierādījumi 256 noziedzīgu nodarījumu epizodēs;
- pret piecām Valsts darba inspekcijas amatpersonām par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā saistībā ar vairāku personu fiktīvu nodarbināšanu un naudas līdzekļu nelietderīgu izmantošanu laika posmā no 2008.gada jūlija līdz 2009.gada decembrim, radot zaudējumus ne mazāk kā 190 000 latu apmērā; kopumā ierosināts saukt pie kriminālatbildības 13 personas;
- pret divām Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva amatpersonām par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā saistībā ar vairāku personu fiktīvu nodarbināšanu un šo darbinieku atalgojuma paredzēto finanšu līdzekļu piesavināšanos, iztērējot kopumā 73 000 latus 13 fiktīvi nodarbināto personu atalgojumam laika posmā no 2003.gada līdz 2008.gadam; kopumā ierosināts saukt pie kriminālatbildības 3 personas;
- pret divām Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonām par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kukuļošanu un krāpšanu saistībā ar noteiktu preču ievešanu un to laišanu apgrozībā Latvijā; laika posmā no 2007.gada decembra līdz 2009.gada aprīlim amatpersonas par samaksu veikušas dažādas darbības uzņēmēju interesēs; pirmstiesas izmeklēšanā tika iegūti pierādījumi 5 noziedzīgu nodarījumu epizodēs.

Plašāka informācija par pārskata gadā prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītajām krimināllietām Biroja mājaslapā sadaļā „[Apkarošana](#)”.

Pārskata gadā Biroja izmeklētāji turpināja veikt pirmstiesas izmeklēšanu arī nozīmīgos 2010.gadā uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram:

- saistībā ar AS „Latvenergo” amatpersonu iespējamajām pretlikumīgajām darbībām uzsāktajā kriminālprocesā par kukuļņemšanu, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā;

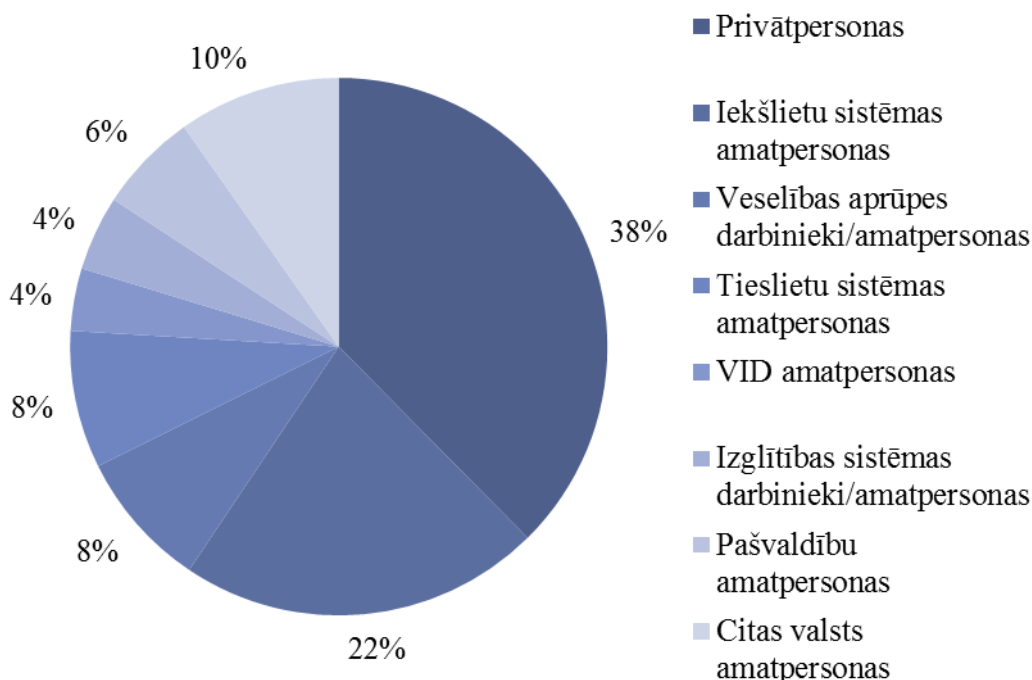

- par iespējamu Rīgas pašvaldības amatpersonu kukuļošanu saistībā ar autobusu iegādes organizēšanu Rīgas pašvaldības vajadzībām; 2010.gada decembrī izmeklējamās darbības tika kvalificētas kā kukuļņemšana, kukuļdošana, starpniecība kukuļošanā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana;
- par vairākiem desmitiem kukuļošanas gadījumiem uzsāktajā kriminālprocesā saistībā ar esošo un bijušo Autotransporta inspekcijas amatpersonu pretlikumīgām darbībām autopārvadājumu kontroles jomā.

Pārskata gadā prokuratūras iestādes tiesai ir nodevušas 12 Biroja izmeklētās krimināllietas kopumā pret 28 personām (2009.gadā – 13 krimināllietas pret 27 apsūdzētajām personām). Savukārt tiesas pirmajā instancē 2010.gadā ir izskatījušas 15 krimināllietas kopumā pret 30 personām (2009.gadā attiecīgi – 7 krimināllietas pret 8 personām).

Kopumā astoņos Biroja darbības gados tiesām nodotas 131 krimināllietas pret 278 personām. Uz 2010.gada 31.decembri stājušies spēkā tiesas spriedumi **95** Biroja krimināllietās pret **153** personām (no tiem 2010.gadā 15 spriedumi par 30 personām). Kopumā 133 jeb **87%** no visām apsūdzētajām personām atzītas par vainīgām un notiesātas, 16 personas jeb 10% no visām apsūdzētajām personām attaisnotas, savukārt vēl 4 apsūdzētās personas atbrīvotas no kriminālatbildības vai arī kriminālprocess pret tām izbeigts. Statistika liecina, ka aptuveni 62% tiesāto personu bija valsts amatpersonas, savukārt 38% – privātpersonas (skat. 8.attēlu). Lielākā daļa tiesāto personu ir iekšlietu un tieslietu institūciju amatpersonas, kā arī specializētu valsts institūciju un pašvaldību amatpersonas.

8.attēls **Notiesāto personu īpatsvars Biroja krimināllietās (2003. – 2010.gads)**

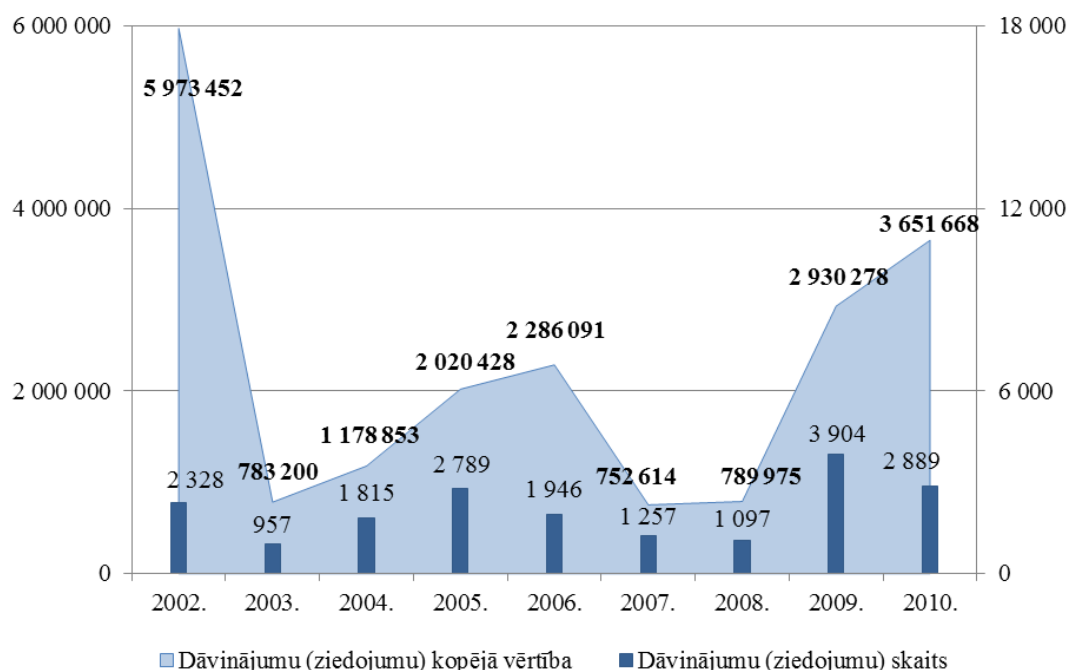

2.6. Politisko partiju finansēšanas kontrole

Lai nodrošinātu politisko partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai, Birojs kontrolē politisko partiju finansēšanas noteikumu izpildi. Veicot likumā noteiktās funkcijas politisko partiju finansēšanas jomā, Birojs pārbauda politisko partiju iesniegtos gada pārskatus un saņemto ziedojumu patiesumu un likumību. Pirms vēlēšanām Birojs kontrolē priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu izpildi un pēc tām veic politisko organizāciju iesniegto vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudi. Ņemot vērā, ka pārskata gadā notika 10.Saeimas vēlēšanas, Birojs veltīja pastiprinātu uzmanību likumā noteikto prasību ievērošanai politisko partiju finansēšanā un priekšvēlēšanu aģitācijā.

Arī 2010.gadā turpinājās politiskajām partijām ziedoto finanšu līdzekļu pieaugums. Pārskata gadā personas bija veikušas ziedojumus un dāvinājumus politiskajām partijām kopumā 3,65 miljoni latu apmērā (2009.gadā – 2,93 miljoni), kas ir augstākais rādītājs pēc 2002.gada, kad notika 8.Saeimas vēlēšanas un politisko partiju finansēšanā vēl nebija noteikti vairāki būtiski ierobežojumi. Vienlaikus, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2010.gadā samazinājies politiskajām partijām veikto ziedojumu un dāvinājumu skaits – no 3 904 līdz 2 889 (skat. 9.attēlu). Līdz ar to, jāsecina, ka ziedojumi partijām ir veikti retāk, bet par lielākām summām. Taču arī šie abu pēdējo gadu rādītāji ir vislielākie Biroja darbības laikā. Līdz ar to pārskata gadā Biroja amatpersonām būtiski palielinājās pārbaudāmās informācijas apjoms.

9.attēls Politiskajām partijām nodotie ziedojumi (latos)

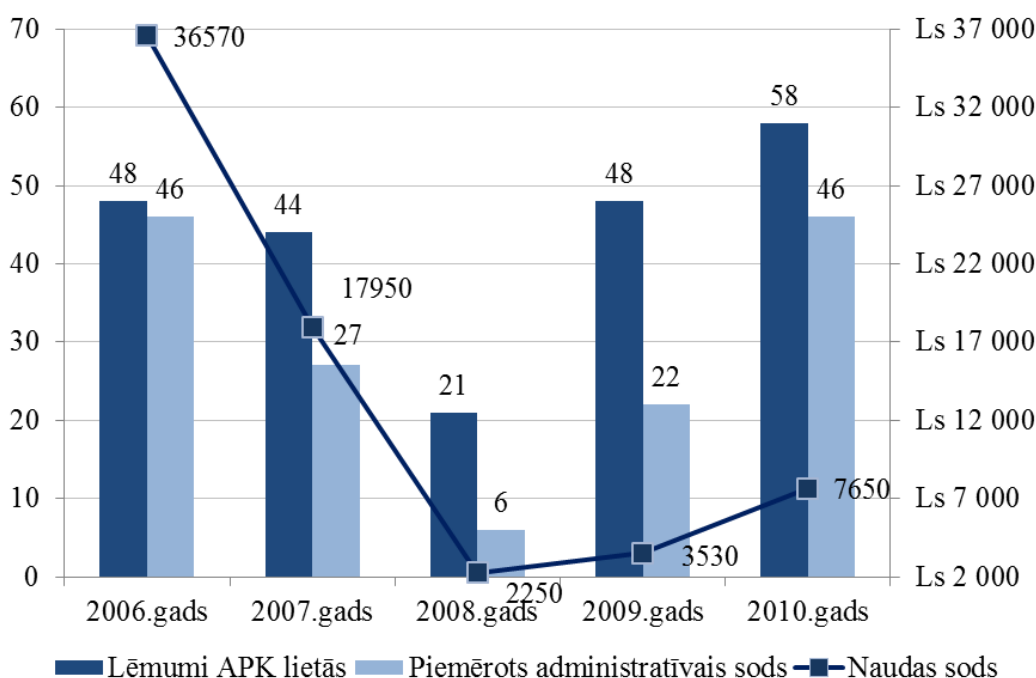

2010.gadā Birojā saņemts 681 ziņojums par politisko partiju saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem), kas ir par 120 ziņojumiem jeb 18% mazāk nekā 2009.gadā. Pārskata gadā Birojs pārbaudījis 413 iesniegtos ziņojumus. Kopumā 2010.gadā Birojs veica 82 politisko partiju iesniegto gada pārskatu, vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju un biedru naudu maksāšanas sarakstu un ar tiem saistītās grāmatvedības uzskaites pārbaudes. Vienlaikus likuma „Par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām” izpildes nodrošināšanā priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms 10.Saeimas vēlēšanām tika apkopota

informācija saistībā ar vairāk kā 1 380 iesniegtajiem paziņojumiem par preses izdevumu, raidorganizāciju, politisko partiju, to deputātu kandidātu un ar politiskajām partijām nesaistīto personu noslēgtajiem līgumiem par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu, kā arī veiktajiem labdarības un sponsorēšanas pasākumiem. Tāpat tika veiktas nepieciešamās darbības likuma prasību izpildes kontrolē un nodrošināšanā saistībā arī ar 2010.gada 18.decembra Rojas un Mērsraga pašvaldību vēlēšanām.

Par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma normu pārkāpumiem pārskata gadā kopumā politiskajām partijām sastādīti 58 administratīvā pārkāpuma protokoli un pieņemti 46 lēmumi par administratīvā soda piemērošanu, uzliekot naudas sodus kopumā 7 650 latu apmērā (skat. 10.attēlu). Vēl 12 gadījumos par pieļautajiem pārkāpumiem politiskajām partijām izteikts mutvārdu aizrādījums. Par politisko partiju finansēšanas noteikumu neievērošanu mutvārdu aizrādījums izteikts arī 1 fiziskajai personai.

10.attēls Pieņemtie lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās un politiskajām partijām piemērotais administratīvais sods (2006. – 2010.gads)

Nodrošinot likumā „Par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām” noteikto priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas izcenojumu iesniegšanas kontroli, 2010.gadā tika sastādīti 44 administratīvā pārkāpuma protokoli preses izdevumiem par paziņojumu par plānoto priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu iesniegšanas kārtības neievērošanu, par priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu neiesniegšanu un par priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu grozīšanu, kā rezultātā 22 gadījumos tika pieņemts lēmums par administratīvā soda piemērošanu kopumā 1 375 latu apmērā, 12 gadījumos izteikts mutvārdu aizrādījums.

Saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumu Birojs 2010.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, pieņēmis divas reizes vairāk (17) lēmumus par pretlikumīgu finanšu līdzekļu atmaksu, uzdodot politiskajām partijām atmaksāt kopumā 38 871 latu, no tiem 15 962,96 latus – valsts budžetā, 20 182,90 latus – ziedotājiem un 2 725,55 latus – politiskās partijas biedram. Pārskata gadā politiskās partijas ir

atmaksājušas ziedotājiem un valsts budžetā pretlikumīgi saņemto finansējumu 55 364,68 latu apmērā, tai skaitā labprātīgi – 242,55 latus.

2010.gadā, pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem par administratīvo sodu piemērošanu, tiesu izpildītājiem naudas soda piedziņai tika nosūtīti 13 lēmumi, no kuriem 2 gadījumos jau tika veikta piespiedu piedziņa.

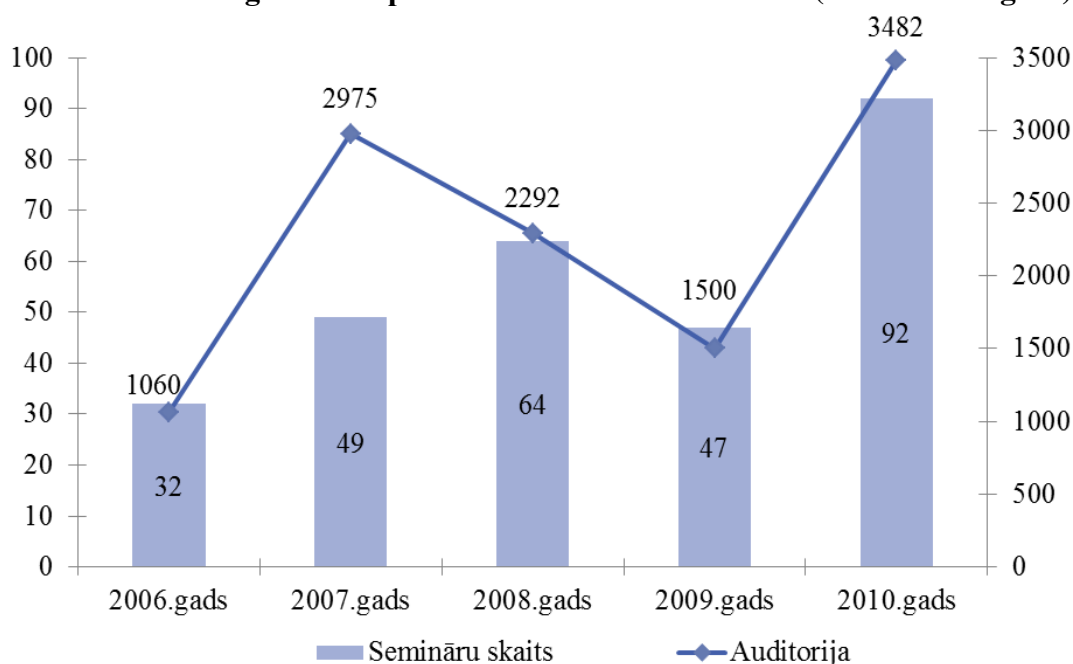
Veicot ziedojumu (dāvinājumu) patiesuma un likumības pārbaudes, pārskata gadā Birojs secinājis, ka 6 gadījumos ziedotāju ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc pārbaudes materiāli par šīm personām nosūtīti VID ar lūgumu veikt viņu ienākumu likumības pārbaudi. 2009.gadā šādu iespējamo neatbilstību Birojs konstatēja 12 gadījumos.

Plašāku informāciju par Biroja atklātajiem pārkāpumiem politisko partiju finansēšanā un veiktajiem pasākumiem to novēršanai var iepazīties Biroja mājaslapā – www.knab.gov.lv.

2.7. Sabiedrības izglītošana

Pārskata gadā Biroja Korupcijas novēršanas nodaļa sadarbībā ar Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļu, atsevišķos gadījumos iesaistot Izmeklēšanas nodaļas un Politisko organizāciju finansēšanas kontroles nodaļas amatpersonas, ir organizējusi 92 izglītojošus pasākumus, kas ir divas reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā, kopumā aptverot 3 482 personu plašu auditoriju (skat. 11.attēlu). Izglītošanas pasākumu ietvaros kopumā nolasītas vairāk nekā 193 lekcijas.

11.attēls Īstenotie izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits (2006. – 2010.gads)

Nemot vērā, ka 2009.gada decembrī stājās spēkā grozījumi vairākos Krimināllikuma pantos, kas precizē atbildību par dažādiem koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem, izglītošanas pasākumos 2010.gadā Biroja pārstāvji veltīja īpašu uzmanību šo likuma izmaiņu skaidrošanai. Lai izglītotu veselības aprūpes un izglītības nozaru darbiniekus, kuri nav valsts amatpersonas, skaidrojot Krimināllikumā noteikto prettiesiskas labumu pieprasīšanas un pieņemšanas aizliegumu, tika organizēti 22 izglītošanas semināri – 16 semināri izglītības iestāžu vadītājiem un atsevišķos

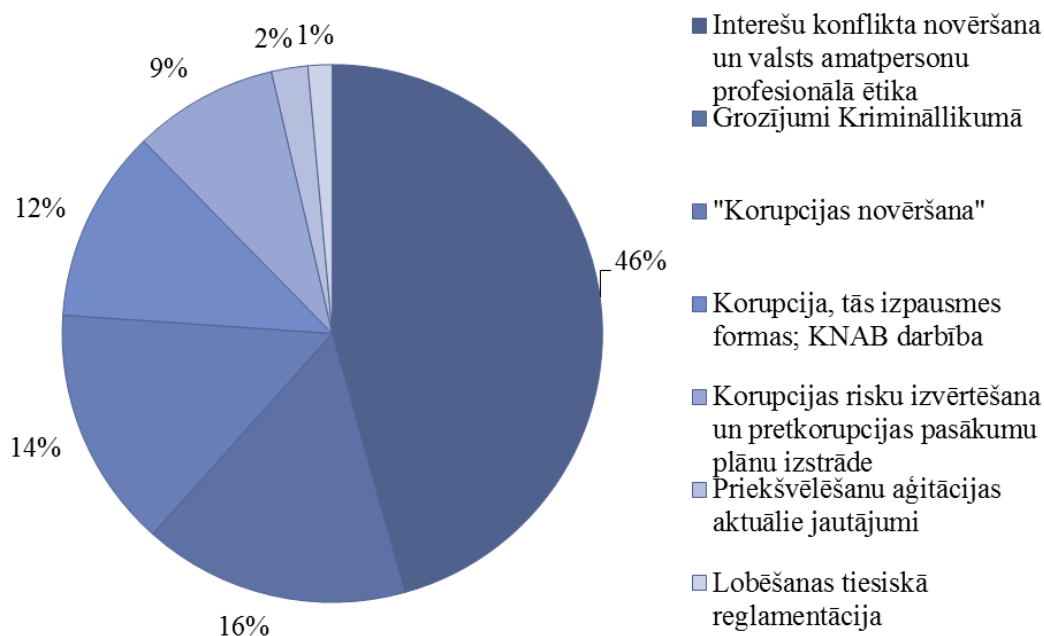
reģionos arī pašvaldības iestāžu vadītājiem, 6 semināri veselības aprūpes iestāžu vadītājiem un darbiniekiem. Tāpat veselības aprūpes nozares amatpersonas divu semināru ietvaros tika informētas par iekšējās kontroles un korupcijas risku novēršanas pasākumiem.

Savukārt 2010.gada jūnijā stājās spēkā būtiski grozījumi priekšvēlēšanu aģitācijas tiesiskajā regulējumā, nosakot vairākus jaunus ierobežojumus, kā arī jaunus pienākumus gan politiskajām partijām, gan reklāmas pakalpojumu sniedzējiem. Lai informētu plašsaziņas līdzekļu un politisko partiju pārstāvjus par šīm izmaiņām un viņu pienākumiem aģitācijas ierobežojumu izpildē, tika organizēti 2 informatīvi semināri.

2010.gadā notika 13 izglītošanas pasākumi jauniešu auditorijai. Biroja pārstāvji nolasīja 3 lekcijas Latvijas Universitātes studentiem, piedalījās Latvijas konservatīvās jauniešu apvienības rīkotajos semināros un diskusijās Latvijas augstskolās projekta „Nepārdod Latviju!” ietvaros, tāpat tika novadītas divas pretkorupcijas stundas Dobeles un Riebiņu vidusskolēniem, kā arī Biroja pārstāvji apmeklēja „Sabiedrība par atklātību – Delna” organizēto jauniešu Pretkorupcijas vasaras skolu, informējot par Biroja darbu un citiem aktuāliem korupcijas novēršanas jautājumiem.

2010.gadā visvairāk semināru notikuši, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu prasības un nostiprinot izpratni par valsts amatpersonu profesionālo ētiku, kā arī iestādēs īstenojamiem iekšējās kontroles un pretkorupcijas pasākumiem. Nedaudz vairāk kā desmitā daļa personu, kas apmeklēja kādu no izglītošanas semināriem, ir noklausījušās Biroja amatpersonu piedāvāto pilnas dienas lekciju kursu Valsts administrācijas skolā „Korupcijas novēršana” (skat. 12.attēlu).

12.attēls Biroja īstenoto izglītošanas pasākumu sadalījums pēc tēmām 2010.gadā

Kā īpašs notikums, kas guva lielu atsaucību apmeklētāju vidū, tika organizēta Starptautiskā pretkorupcijas diena 9.decembrī, kuras ietvaros ikvienam interesentam bija iespēja uzzināt par Biroja funkcijām un ikdienas darbu, iepazīties ar iespējām ziņot par korupcijas gadījumiem Biroja Ziņojumu centrā, ieskatīties Biroja darba aizkulisēs, kā arī tikties ar darbiniekiem un uzzināt vairāk par viņu darba specifiku, izmeklējot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus un saucot valsts amatpersonas pie administratīvās atbildības.

2010.gada 20.maijā Birojs sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru organizēja interešu pārstāvniecības jautājumiem, lobēšanai un tās tiesiskajiem aspektiem veltītu konferenci – diskusiju „Lobēšana – starp mītiem un realitāti”.

2010.gada 10.decembrī Birojs organizēja diskusiju ar Valsts policijas, Valsts robezsardzes un VID Muitas pārvaldes atbildīgajām amatpersonām par korupcijas risku novēršanu šajās institūcijās. Sanāsmē tika prezentētas Biroja izstrādātās rekomendācijas korupcijas risku novēršanai tiesībsargājošajās institūcijās, kurās skaidroti korupcijas cēloņi un sekmējošie faktori, analizēti korupcijas riski Valsts robezsardzē, Valsts policijā un VID Muitas pārvaldē. Informatīvais materiāls ir pieejams Biroja [mājaslapā](#).

2010.gada nogalē Birojs izdeva pastkarti, kas paredzēta nosūtīšanai valsts amatpersonām, vēršot uzmanību uz koruptīvu darbību sekām. Pastkartē ir izmantots 2009.gadā notikušā skolēnu radošo darbu konkursa „Nosūti sveicienu amatpersonai!” godalgotais darbs – 17 gadīgā Dzintara Veica zīmējums „Korumpēta indivīda cikls”. Darba autors pastkartē simboliski atspoguļo cilvēka dzīvi trīs situācijās – kad vēl neesi korumpēts, kad jau esi korumpēts un ja tevi pieķer korupcijā.

Birojs sagatavojis bukletu ar koruptīvu darbību skaidrojumu un aicinājumu informēt Biroju par iespējamām korupcijas gadījumiem. Bukletā sniegtā informācija skaidro Biroja darbības jomas un palīdzēs sabiedrībai atpazīt iespējamus pārkāpumus amatpersonu darbībā. Ar bukleta starpniecību Birojs aicina ikvienu iedzīvotāju un valsts pārvaldes vai pašvaldības darbinieku informēt par darbībām vai aizdomīgiem darījumiem, no kuriem amatpersonas gūst nepelnītu labumu.

Pārskata gadā Birojs turpināja izdot elektronisko, informatīvo izdevumu valsts amatpersonām „KNAĢIS”, kuros plašāk tika stāstīts par iestādes vadītāja lomu korupcijas risku novēršanā savā iestādē un ziņotāju tiesisko aizsardzību, kā arī sniegta aktuālā informācija saistībā ar dienesta autotransporta izmantošanu un prettiesiska labuma pieprasīšanas un pieņemšanas aizliegumu.

2010.gadā būtiski palielinājies pa tālruni sniegto konsultāciju skaits. Valsts amatpersonas visvairāk vēlās saņemt skaidrojumus par valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumiem un valsts amatpersonas amata savienošanas izpildes kārtību, kā arī skaidrojumus par komercdarbības ierobežojumiem. Saistībā ar izmaiņām priekšvēlēšanu aģitācijas regulējumā palielinājies tādu jautājumu īpatsvars, kas saistīti

ar šiem jautājumiem, kā arī sniegtas konsultācijas par nepieciešamību publicēt priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma izcenojumus. Salīdzinoši lielu popularitāti izpelnījušies Biroja mājaslapā pieejamie testi par korupcijas novēršanas un interešu konflikta jautājumiem. Patlaban pieejami četri testi: par interešu konflikta novēršanu; par iekšējās kontroles jautājumiem un speciālie testi pašvaldību deputātiem un valsts/pašvaldības iestāžu vadītājiem un viņu vietniekiem.

Izmantojot Biroja mājaslapas interaktīvās iespējas, 2010.gadā ir sniegtas 52 atbildes uz uzdotajiem jautājumiem par dažādām interešu konflikta un korupcijas novēršanas problēmām. Visbiežāk tiek lūgts skaidrot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” piemērošanu, tāpat lielu sabiedrības uzmanību piesaistīja izmaiņas Krimināllikuma 326.² pantā Prettiesiska labumu pieprasīšana un pieņemšana, kas attiecas uz tiem valsts un pašvaldības iestāžu darbiniekiem, kuri nav valsts amatpersonas, un paredz atbildību arī par gadījumiem, kad valsts vai pašvaldības darbinieks prettiesiski pieņēmis kādus labumus, tos nepieprasot.

Pārskata gadā sabiedrības izglītošanas aktivitātēm ir izlietoti 962,21 lati (bukleta un pastkartes izdošanai, kā arī izstāžu stendu izgatavošanai).

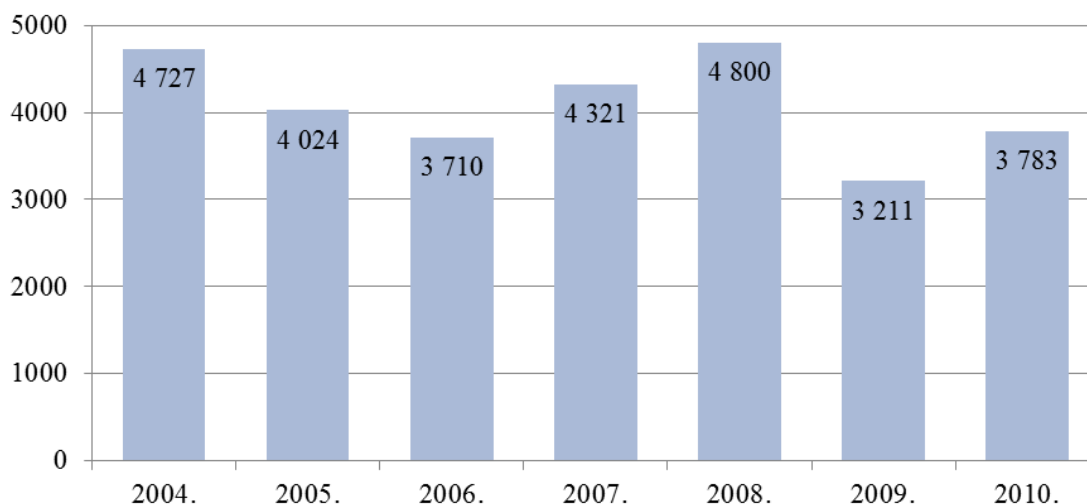
3. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

3.1. Informācija plašsaziņas līdzekļiem

Informējot sabiedrību par Biroja darbības rezultātiem, pārskata gadā ir izplatīti 52 paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem. 2010.gada janvārī Biroja rīkotajā preses konferencē plašsaziņas līdzekļu pārstāvji tika informēti par konstatētajiem politisko partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem pašvaldību un Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņā 2009.gadā un veiktajiem pasākumiem atklāto pārkāpumu novēršanai.

Faktu izklāstā, skaidrojumu un viedokļu formā pārskata gadā ir sniegtas vairāk nekā 680 atbildes uz plašsaziņas līdzekļu pārstāvju jautājumiem. 2010.gada pirmajā pusgadā palielinājās žurnālistu pieprasījums informēt un skaidrot normatīvo aktu prasības saistībā ar priekšvēlēšanu aģitāciju un politisko partiju finansēšanu. Tāpat pieauga reģionālo plašsaziņas līdzekļu interese par Biroja uzsāktajām vai pabeigtajām pārbaudēm saistībā ar pašvaldību iestādēs strādājošo valsts amatpersonu darbību tiesiskumu, it īpaši rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu. 10.Saeimas vēlēšanu kampaņas laikā palielinājās žurnālistu pieprasījums skaidrot normatīvo aktu prasības saistībā ar priekšvēlēšanu aģitācijas kārtību, politisko partiju 10.Saeimas vēlēšanu izdevumiem un to limitu ievērošanu, kā arī par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma kārtības ievērošanu. Saskaņā ar *Lursoft* veidoto publicitātes indeksu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2010.gadā atkal ir palielinājies ar Biroja darbību saistīto publikāciju skaits Latvijas medijos (skat. 13.attēlu).

13.attēls *Lursoft* Publicitātes indekss (2004. – 2010.)

3.2. *Sabiedrības līdzdalība un Sabiedriskās konsultatīvās padomes darbs*

Lai nodrošinātu sabiedrības pārstāvju līdzdalību korupcijas novēršanas politikas veidošanā, īstenošanā un sabiedrības izglītošanā, Birojam ir izveidota Sabiedriskā konsultatīvā padome (turpmāk tekstā – Padome), kuras uzdevums ir veicināt iestādes saikni ar sabiedrību, sniedzot rekomendācijas Birojam par aktuāliem jautājumiem.

2010. gadā tika organizētas četras Padomes sēdes. Vienā no tām tika apspriesti dažādi Biroja darba organizācijas jautājumi un tika diskutēts par politisko partiju finanšu kontroles nodrošināšanu. 2010.gada jūnijā notikušajā Padomes sēdē sabiedrisko organizāciju pārstāvji iepazinās ar Biroja funkciju izvērtējumu, gatavojoties šīs informācijas apspriešanai Valsts kancelejā.

Piedaloties Iepirkumu uzraudzības biroja pārstāvjiem, vienā no Padomes sēdēm tika diskutēts par jautājumu, kā veicināt soda neizbēgamību par pārkāpumiem publisko iepirkumu procesā. Ar Padomes locekļu balsu vairākumu tajā tika atbalstīts viedoklis, ka korupcijas mazināšanai publisko iepirkumu jomā neatliekami ir jāievieš amatpersonu administratīvā atbildība, ko piemērotu Iepirkumu uzraudzības birojs.

Tāpat arī vienā Padomes sēdē tika uzklauti nevalstisko organizāciju viedokļi par Biroja sagatavotajiem grozījumiem likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” saistībā ar ziņotāju tiesisko aizsardzību.

3.3. *Sarakste ar fiziskām un juridiskām personām*

2010.gadā Birojs saņēmis 1 113 privātpersonu iesniegumus, no tiem 934 fizisku un 179 juridisku personu iesniegumi. Savukārt Biroja Ziņojuma centrā pārskata gadā ir pieņemti 162 apmeklētāji un 1 264 reizes ir saņemta informācija pa uzticības tālruni 8000 20 70. Kopumā Biroja lietvedībā 2010.gadā ir saņemti un reģistrēti 9 125 dokumenti, bet valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskām un juridiskām personām nosūtīti 11 555 dokumenti.

Privātpersonu iesniegumu satura analīze liecina, ka arī 2010.gadā ir saglabājusies iepriekšējos gados novērotā tendence – visvairāk iesniegumu ir saņemti par iespējamiem pārkāpumiem pašvaldībās vai to kapitālsabiedrībās (23%). Palielinājies iesniegumu skaits par dažādām valsts iestādēm vai valsts kapitālsabiedrībām (12%). Pārskata gadā aptuveni 5% iesniegumu saturēja sūdzības par iespējamām prettiesiskām darbībām saistībā ar publisko iepirkumu procedūrām, bet vēl vairāk sūdzību (7%) Birojs saņēma saistībā ar 2010.gada oktobrī notikušajām Saeimas vēlēšanām – visvairāk priekšvēlēšanu aģitācijas perioda noslēgumā septembrī.

4. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Starptautiskās sadarbības mērķis ir stiprināt Biroja spēju efektīvi novērst un apkarot korupciju un koordinēt Latvijas starptautisko saistību izpildi pretkorupcijas jomā. Šim mērķim Birojs aktīvi piedalās starptautisko organizāciju darbā, organizē darbinieku profesionālo spēju pilnveidošanu ārvalstīs, apgūst citu valstu labo praksi un stiprina sakarus ar atbildīgajām iestādēm ārvalstīs. Pārskata gadā Biroja pārstāvji nodrošinājusi kopumā dalību 65 starpvalstu darba grupās, sanāksmēs un semināros.

Būtiskākais starptautiskais notikums Latvijā korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā 2010.gadā bija GRECO III novērtēšanas kārtas Atbilstības ziņojuma par Latviju apstiprināšana GRECO 48.plenārsēdē oktobrī. Plenārsēdes laikā tika izvērtēta GRECO rekomendāciju ieviešanu saistībā ar kriminālatbildības noteikšanu par kukuļošanu un politisko partiju finansēšanas caurspīdīgumu. GRECO pārstāvji atzina, ka astoņas no trīspadsmit izteiktajām rekomendācijām Latvija ir īstenojusi vai ņēmusi vērā. Atzinīgi tika novērtēti veiktie grozījumi Krimināllikumā, ieviešot lielāko daļu no GRECO izteiktajiem ieteikumiem.

2010.gada februārī divi Biroja pārstāvji piedalījās Eiropas Savienības (turpmāk tekstā – ES) pretkorupcijas kontaktpunktu tīkla dalībnieku sanāksmē, kuras mērķis bija noteikt tīkla darbības prioritātes nākotnē un vienoties par tīkla praktiskās darbības nodrošināšanas iespējām (tīkla sekretariāta darbība, informācijas plūsmas koordinācija, finansējums sekretariāta darbībai un tīkla ietvaros paredzētajām aktivitātēm). Liela nozīme informācijas un pieredzes apmaiņai korupcijas novēršanā un apkarošanā būs Starptautiskajai Pretkorupcijas akadēmijai, kuras dibināšanas konferencē 2010. gada 2. – 3.septembrī Vīnē, Austrijā piedalījās arī Biroja priekšnieks. Saskaņā ar akadēmijas dibināšanas līgumu tās darbības galvenais mērķis ir Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Pretkorupcijas konvencijas ieviešanas veicināšana.

2010.gadā Birojs sadarbībā ar Ārlietu ministriju aktualizēja jautājumu par Latvijas dalību OECD Darba grupā par korupcijas novēršanu starptautiskajā uzņēmējdarbībā (*Working Group on Bribery in International Business Transactions*). Darba grupas sanāksmes laikā Parīzē 16.–19.martā tika iesniegts īss apkopojums ar argumentiem par dalību šajā darba grupā, tajā skaitā informācija par Latvijas normatīvo aktu atbilstību starptautiskajiem pretkorupcijas instrumentiem un kompleksas pretkorupcijas politikas ieviešanu kopš 2002. gada oktobra.

Savukārt OECD Darba grupas sanāksmē 2010.gada 13. – 17.decembrī Biroja pārstāvis piedalījās kā *ad hoc* novērotājs. Šāds ielūgums tika saņemts pirmo reizi kopš 2000.gada, kad Latvija pieteicās dalībai Darba grupā. Biroja pārstāvis informēja tās dalībniekus par pretkorupcijas politikas ieviešanas rezultātiem Latvijā pēc 2002.gada oktobra.

Pārskata gadā Biroja pārstāvji kā eksperti regulāri piedalījās arī citu valstu novērtēšanas vizītēs. 2010.gada martā Biroja pārstāvis piedalījās GRECO 46.plenārsēdē, kuras laikā tika izvērtēts Slovērijas III novērtēšanas kārtas ziņojums. Tā sadaļu par politisko partiju finansēšanas kontroles mehānismiem un informācijas pieejamību kā eksperts vērtēja Biroja priekšnieka vietnieks korupcijas novēršanas jautājumos.

Savukārt OECD Austrumeiropas un Centrālāzijas pretkorupcijas tīkla ietvaros Biroja pārstāvis 2010.gada jūlijā piedalījās Ukrainas pretkorupcijas sistēmas novērtēšanas otrajā kārtā, izvērtējot tiesiskā regulējama ieviešanas efektivitāti un sniedzot rekomendācijas konstatēto nepilnību novēršanai. Biroja pārstāvja sagatavotais novērtējuma ziņojums par Ukrainu tika pieņemts pretkorupcijas tīkla sanāksmē

2010.gada 6. – 8.decembrī. Tāpat Biroja pārstāvis piedalījās arī Azerbaidžānas pretkorupcijas sistēmas novērtēšanas otrajā kārtā, izvērtējot normatīvo aktu ieviešanu un sniedzot rekomendācijas situācijas uzlabošanai. 2010.gada martā Biroja pārstāvis iesniedza novērtējuma ziņojumu un piedalījās ziņojuma izskatīšanas sanāksmē.

Pārskata gadā Birojs turpināja paplašināt divpusējo sadarbību ar atbildīgajām iestādēm ārvalstīs un piedalīties starptautisko projektu īstenošanā. Pēc Biroja iniciatīvas 2010.gada martā Latvijā viesojās Zviedrijas Ģenerālprokuratūras Pretkorupcijas departamenta pārstāvji, lai pārrunātu sadarbības un pieredzes apmaiņas iespējas finanšu informācijas analīzes un koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas jomās. Tikšanās laikā panākta vienošanās par kopīgu mācību organizēšanu, izmantojot Zviedrijas Starptautiskās attīstības aģentūras (SIDA) finansējumu. Viens no finansējuma izmantošanas nosacījumiem ir vairāku Baltijas jūras reģiona valstu dalība vienā projektā, tādēļ projekta ieviešanā piedalīsies arī Lietuvas Speciālā izmeklēšanas dienesta (STT) pārstāvji.

Pēc Polijas Centrālā pretkorupcijas biroja vadītāja ielūguma trīs Biroja pārstāvji piedalījās Starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltītajā konferencē Varšavā, Polijā 2010.gada 9.decembrī. Konferences ietvaros notika arī Biroja pārstāvju un poļu kolēģu divpusēja tikšanās, kuras laikā panākta vienošanās par turpmākas sadarbības veicināšanu starp Latvijas un Polijas pretkorupcijas iestādēm.

2010.gadā sadarbībā ar STT Biroja pārstāvji piedalījās Eiropas Komisijas *Twinning* projekta „Atbalsts Azerbaidžānas Ģenerālprokuratūras Pretkorupcijas departamentam” ieviešanā. Februāra beigās Biroja pārstāvji apmācīja Azerbaidžānas Ģenerālprokuratūras Pretkorupcijas departamenta pārstāvjus par sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas metodēm. Azerbaidžānas pārstāvjiem tika organizētas arī divas pieredzes apmaiņas vizītes, kuru ietvaros viņiem bija iespēja iepazīties ar Latvijas praksi koruptīvu noziedzīgu nodarījumu novēršanā un izmeklēšanā, uzzināt par kriminālvajāšanas uzsākšanas nosacījumiem un problēmām.

2010.gada decembrī Biroja pārstāvis piedalījās seminārā Latvijā, informējot par Biroja pieredzi kriminālprocesu izmeklēšanā par noziedzīgi iegūtu mantu. Seminārs organizēts projekta „Nacionālās ARO (*Asset Recovery Office*) vienības stiprināšana: noziedzīgi iegūtu līdzekļu identificēšana, izsekošana, izmeklēšana un konfiscēšana” ietvaros. Projekta ieviešanu sadarbībā ar Biroju, Ģenerālprokuratūru, VID Finanšu policiju un Muitas kriminālpārvaldi veic Valsts policija. Semināra dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar Īrijas CAB (*Criminal Assets Bureau*) pieredzi.

Izmantojot Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (OLAF) piešķirto līdzfinansējumu 25 660 eiro apmērā tehniskās palīdzības saņemšanai, 2010.gadā Birojs iegādājās speciālo izmeklēšanas tehniku ar mērķi veicināt iestādes operatīvās darbības stiprināšanu koruptīvu noziedzīgu nodarījumu atklāšanā. Šāda iespēju ES dalībvalstu tiesībsargājošajām iestādēm paredz ES programma finanšu interešu aizstāvībai (*Hercule II*).

Ar plašāku informāciju par Biroja pārstāvju dalību starptautiskos semināros un konferencēs var iepazīties Biroja mājaslapā – <http://www.knab.gov.lv>.

5. NOVĒRTĒJUMS PAR BIROJA STRATĒGIJAS 2008.- 2010.GADAM IEVIEŠANU

Saskaņā ar 2008. – 2010.gadam apstiprināto darbības stratēģiju Birojam tika noteikti **5** darbības virzieni un **10** būtiskākie vidējā termiņā risināmie uzdevumi. To īstenošanai noteikti **53** pasākumi, no tiem: 5 politikas attīstības dokumentu un

4 normatīvo aktu projektu izstrāde, kā arī 9 pasākumi, ja būtu piešķirts papildu finansējums, no tiem 6 jaunās politikas iniciatīvas (5 – 2010.gadā, 1 – 2009.gadā).

Stratēģijas izpildes laikā, salīdzinot ar 2007.gadu, katru gadu Birojam piešķirtie budžeta līdzekļi ir samazināti – trīs gadu laikā kopumā par vairāk nekā 1,06 miljoniem latu. Tas ir atstājis negatīvu ietekmi uz Biroja kapacitāti un darbības spējām, strauji noveco Biroja tehniskais aprīkojums. Stratēģijas īstenošanas laikā nav īstenotas vairākas aktivitātes, kas nav uzskatāmas par neatliekamām, bet joprojām par aktuālām, lai nodrošinātu efektīvu Birojam noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, kā arī plānošanas dokumentos noteikto mērķu īstenošanu Biroja kompetencē esošajās jomās (skat. pielikumu).

5.1. Politikas rezultātu novērtējums

Lai novērtētu stratēģijas ieviešanas efektivitāti, tika noteikti paredzamie politikas un darbības rezultātīvie rādītāji 2008. – 2010.gadam. Stratēģijas izpildei tika noteikti trīs politikas rezultāti: sabiedrības uzticēšanās Biroja veiktajām aktivitātēm un tās tolerance pret korupciju, kā arī starptautiskās organizācijas *Transparency International* veidotais Korupcijas uztveres indekss.

5.1.1. Sabiedrības uzticības pieaugums Biroja īstenotajām aktivitātēm

Sabiedrības uzticēšanās Birojam un tā aktivitātēm ir svarīgs rādītājs iestādes darba efektivitātei un arī pretkorupcijas politikai kopumā. Sabiedriskās domas aptaujas liecina, ka pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju attieksmē ir bijuši gan kritumi, gan kāpumi. Salīdzinot trīs gadu laikā uz dažādās aptaujās uzdotiem līdzīgiem jautājumiem sniegtās atbildes, jāsecina, ka būtiski mazinājies to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem nav atbildes uz jautājumu par uzticēšanos Latvijas pretkorupcijas iestādei (no 21% līdz 12%). Biroja darbības stratēģijas laikā kopumā sabiedrības uzticēšanās ir pieaugusi – 2010.gadā iedzīvotāji uzticas Birojam visvairāk (48%).¹

Salīdzinot 2005., 2007. un 2009.gadā veikto aptauju rezultātus, jāsecina, ka pieaudzis sabiedrības informētības līmenis un izpratne par Biroja kompetencē esošajiem jautājumiem. 2009.gadā aptaujātie iedzīvotāji biežāk nekā iepriekšējos pētījumos ir atbildējuši, ka Birojā var vērsties, lai informētu par valsts līdzekļu izšķērdēšanu, par korupcijas pazīmēm valsts un pašvaldību iepirkumos un par pārkāpumiem politisko partiju finansēšanas jomā. Savukārt retāk nekā 2005. un 2007.gadā iedzīvotāji atbildējuši, ka Birojam var ziņot par „aploksņu algu” maksāšanu. Visbiežāk – vairāk nekā puse aptaujāto – ir atzīmējuši atbildi, ka Birojā var vērsties, lai ziņotu par gadījumiem, kad amatpersona pieprasa neoficiālus maksājumus.

Novērtējot Biroja darbību dažādās jomās, pozitīvs vērtējums ir lielākajai aptaujāto iedzīvotāju daļai, kurai ir noteikts viedoklis par Biroja darbību. Savu vērtējumu visbiežāk (83,7%) aptaujātie iedzīvotāji ir izteikuši par Biroja darbību augsta līmeņa korupcijas apkarošanā. Pozitīvi to novērtējuši 44,1%, bet negatīvi – 39,6% aptaujāto. Aptaujāto iedzīvotāju vidū pozitīvs vērtējums ir dots biežāk nekā negatīvs arī tādās jomās – sabiedrības izglītošana (47,2% – pozitīvi un 34,7% – negatīvi), administratīvās korupcijas apkarošana (46,5% – pozitīvi un 34,0% – negatīvi), politisko partiju finansēšanas kontrole (46,5% – pozitīvi un 33,0% – negatīvi) un sabiedrības iesaiste korupcijas novēršanā un apkarošanā (41,5% – pozitīvi un 39,1% – negatīvi).²

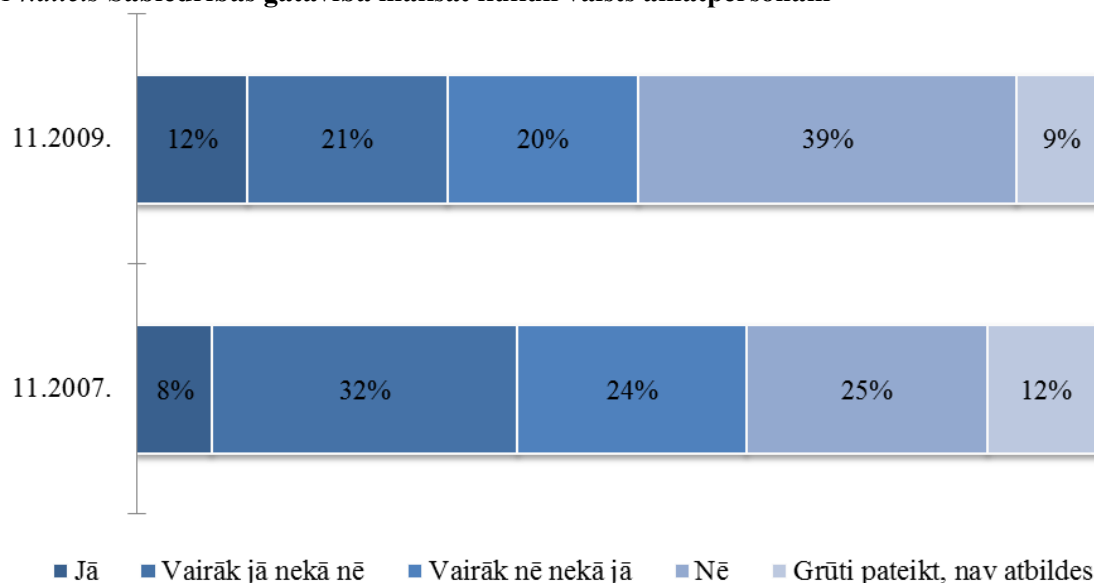
¹ SKDS, 2010.gada aprīlis. Avots: Delfi, <http://www.delfi.lv/news/national/politics/aptauja-vismazak-uzticas-saeimai-un-partijam.d?id=31974981>

² „Attieksme pret korupciju Latvijā”. Latvijas iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2009.gada novembris. Avots: <http://www.delna.lv/lat/petijumi/84/>

5.1.2. Sabiedrības iecietības (tolerances) pret korupciju mazināšanās

Biroja darbības stratēģijas ieviešanas laikā veiktā Latvijas iedzīvotāju aptauja liecina, ka sabiedrības tolerance pret korupciju ir būtiski mazinājusies (divu gadu laikā no 39% līdz 32%). Galvenais secinājums – notikusi iedzīvotāju uzskatu polarizēšanās jautājumā par gatavību dot kukuli valsts amatpersonai: būtiski palielinājies noteikto atbilžu “Nē” un “Jā” skaits (attiecīgi par 14,1% un 3,7%). Kā redzams, kategorisko atbilžu „Nē (korupcijai)” skaits ir pieaudzis daudz straujāk, atbildot aptaujātajiem uz jautājumu „Vai Jūs personiski esat gatavs dot kukuli valsts amatpersonai, ja tas būtu būtiski Jūsu vai Jūsu radnieku interesēs un problēma tiktu atrisināta?” (skat. 14.attēlu). Gatavību dot kukuli 2009.gadā visbiežāk – vairāk par 40% – pauduši aptaujātie vecumā no 18 līdz 34 gadiem. Salīdzinot ar 2007.gadu, 2009.gadā aptaujātie iedzīvotāji, kuri vecāki par 34 gadiem, daudz retāk snieguši atbildi, ka ir gatavi dot kukuli.³

14.attēls Sabiedrības gatavība maksāt kukuli valsts amatpersonām

5.1.3. Korupcijas uztveres indekss

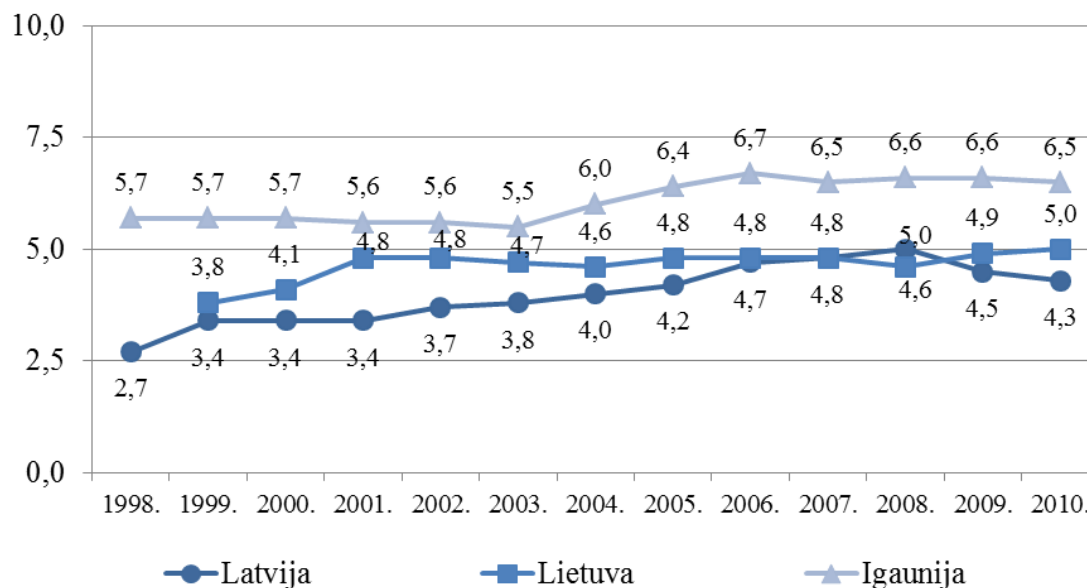
Biroja darbības stratēģijas plānošanas ciklā (2008. – 2010.) trīs gadu laikā nozīmīgas izmaiņas notikušas arī starptautiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency International* veidotajā Korupcijas uztveres indeksā: salīdzinot trīs Baltijas valstis, būtiskākās izmaiņas ir skārušas tieši Latvijas indeksu (skat. 15.attēlu). Šis indekss norāda uz, galvenokārt, uzņēmēju, un atsevišķos gadījumos arī analītiķu un ekspertu kopumā uztvertās korupcijas pakāpi valstī un sniedzas amplitūdā no 10 (korupcijas nav nemaz) un 0 (absolūti korumpēta valsts). Starp ES dalībvalstīm aiz Latvijas ir ierindojušās vēl tikai četras valstis – Itālija, Rumānija, Bulgārija un Grieķija.

Salīdzinot ar visiem iepriekšējiem gadiem, 2008.gadā Latvijai Korupcijas uztveres indekss pēc pakāpeniska kāpuma sasniedza augstāko punktu – 5,0 balles, taču divos turpmākajos gados tas ir pasliktinājies: 2009.gadā – līdz 4,5, bet 2010.gadā – jau līdz 4,3 ballēm. Indeksa pazemināšanās zem nozīmīgās 5 baļļu atzīmes liecina par krīzes ietekmi arī uz korupcijas uztveres līmeni.

³ SKDS, 2010.gada aprīlis. Avots: Delfi, <http://www.delfi.lv/news/national/politics/aptauja-vismazak-uzticas-saeimai-un-partijam.d?id=31974981>

15.attēls Korupcijas uztveres indekss (1998. – 2010.)

5.2. Darbības rezultātu novērtējums

Biroja stratēģijas darbības ciklā Birojā saņemto iesniegumu skaits ir bijis stabils, kas lielā mērā ir skaidrojams ar noturīgu sabiedrības uzticību Biroja darbībai. Tāpat saglabājusies tendence, ka visvairāk iesniegumu saņemts par iespējamiem koruptīviem nodarījumiem pašvaldību iestādēs un kapitālsabiedrībās. Analizējot Birojā saņemtās informācijas atbilstību Biroja kompetencei, jāsecina, ka trīs gadu laikā palielinājusies sabiedrības izpratne par Biroja kompetenci un audzis arī to iesniegumu īpatsvars, kuru izvērtēšana atbilst Biroja kompetencei – no 46% sasniedzot gandrīz 60%. Vienlaikus samazinājies arī anonīmo iesniegumu īpatsvars, kas liecina par sabiedrības gatavību atklāti ziņot par iespējamiem likumpārkāpumiem valsts amatpersonu darbībā. Pēdējā gada laikā palielinājies iesniegumu skaits par dažādām valsts iestādēm vai valsts kapitālsabiedrībām.

Privātpersonu iesniegumu analīze liecina, ka iedzīvotāju aktivitāte sniegt Birojam informāciju par iespējamiem likumpārkāpumiem palielinās priekšvēlēšanu periodā – gan pirms pašvaldību, gan pirms Saeimas vēlēšanām, kā arī pēc sabiedrības informēšanas par konkrētiem Biroja atklātajiem koruptīvajiem likumpārkāpumiem vai noziedzīgajiem nodarījumiem valsts amatpersonu darbībā. Tas savukārt apliecina sabiedrības informēšanas un izglītošanas nozīmi iedzīvotāju neiecietīgas attieksmes stiprināšanā pret dažāda veida korupcijas izpausmēm.

Stratēģijas izpildes laikā būtiski ir pieaudzis sniegto atzinumu skaits par citu institūciju normatīvo aktu projektiem. Izmantojot uzkrāto pieredzi korupcijas risku identificēšanā un ieviešot normatīvo aktu pretkorupcijas risku analīzes sistēmu, Birojs ir pilnveidojis ministriju sagatavoto normatīvo aktu projektu atlases procedūru un pastiprināti vērtējis projektus, lai mazinātu korupcijas iespējamību.

Lai gan par sabiedrības, tai skaitā valsts amatpersonu izglītošanu tieši atbildīgo Biroja Korupcijas novēršanas nodaļas darbinieku skaits ir samazinājies (līdz vienam), taču, pilnveidojot sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām un iesaistot apmācību procesā arī citu Biroja struktūrvienību amatpersonas, kā arī saīsinot apmācību programmu līdz minimumam, ir izdevies palielināt to valsts amatpersonu loku, kas piedalījušās saīsinātajā pretkorupcijas apmācības kursā par dažādiem pretkorupcijas jautājumiem (2010.gadā – gandrīz 3 500).

Arī par starptautisko sadarbību tieši atbildīgo Biroja darbinieku skaits ir būtiski samazinājies (Biroja struktūras optimizācijas rezultātā ir likvidēta Starptautiskās sadarbības nodaļa), taču arī šajā jomā Birojam ir izdevies nodrošināt dalību nozīmīgākās starptautiskās sanāksmēs un darba grupās, apgūt citu valstu labāko praksi un nodot Latvijas pieredzi korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, kā arī stiprināt sadarbību ar ārvalstu atbildīgajām institūcijām.

Pateicoties Biroja izmeklētāju un operatīvās darbības speciālistu uzkrātajai pieredzei un profesionālismam, Birojs ir efektīvi strādājis, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus noziedzīgo nodarījumu atklāšanā un izmeklēšanā. No kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītajiem kriminālprocesiem prokuratūras iestādēs trīs gadu laikā ir izbeigti tikai divi (pa vienam 2008. un 2009.gadā), kas apliecina Biroja izmeklēšanas darba kvalitāti – izmeklēšanas laikā savāktie pierādījumi norāda uz personas vainu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā un ir pietiekami kriminālvajāšanas uzsākšanai. Pēdējo četru gadu laikā atklāto noziedzīgo nodarījumu analīze liecina, ka palielinājusies izmeklējamo krimināllietu sarežģītības pakāpe, ko ietekmē tādi faktori kā noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā iesaistīto personu skaits un to veikšana ilgākā laika posmā, ārvalstu uzņēmumu, dažādu finanšu darījumu izmantošana nozieguma pēdu slēpšanā, liels procesuālo darbību apjoms. Vairāku izmeklēto kriminālprocesu sarežģītība ir ietekmējusi vidējo Biroja krimināllietu izskatīšanas ilgumu un arī to skaitu uz vienu izmeklētāju. Piemēram, 2009.gadā kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīta apjomīga krimināllietā saistībā ar sistemātiskām koruptīvām darbībām transportlīdzekļu tehniskās apskates stacijā, iegūstot pierādījumus 120 noziedzīgu nodarījumu epizodēs un ierosinot saukt pie kriminālatbildības 31 personu. Savukārt 2010.gadā Birojs rosināja saukt pie kriminālatbildības zvērinātu tiesu izpildītāju, kura darbībā no 2003.gada līdz 2008.gadam izdevās noskaidrot 256 noziedzīgu nodarījumu epizodes saistībā ar pretlikumīgām finanšu līdzekļu izmaksām un pārskaitījumiem. Palielinot arī operatīvo darbību efektivitāti, trīs gadu laikā ir pieaudzis to kriminālprocesu skaits, kas Birojā uzsākti pēc Operatīvo izstrāžu nodaļas materiāliem (no 54% 2008.gadā līdz 65% 2010.gadā). Tāpēc Birojam nepieciešams arī Izmeklēšanas nodaļā plānot adekvātus cilvēkresursus, lai nodrošinātu atklāto noziedzīgo nodarījumu efektīvu pirmstiesas izmeklēšanu sevišķi sarežģītās krimināllietās, tai skaitā procesuālo termiņu ievērošanu.

Biroja darbības stratēģijas īstenošanas ciklā no 2008. līdz 2010.gadam būtiski pieaudzis kopējais izskatīto administratīvā pārkāpuma lietu skaits – gan valsts amatpersonu darbības, gan politisko partiju finansēšanas kontroles jomā. Šos rādītājus ir ietekmējuši vairāki faktori – gan sabiedrības gatavība ziņot Birojam un Biroja spēja identificēt iespējamus pārkāpumus, gan administratīvā reforma un pašvaldību vēlēšanas, kā rezultātā daudz jaunu personu ieguva valsts amatpersonas statusu, kā arī tiesiskā regulējuma pilnveidošana politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas jomā un jaunu ierobežojumu ieviešana.

Būtiski palielinoties izskatīto lietu apjomam, Valsts amatpersonu darbības kontroles un Politisko organizāciju finansēšanas kontroles nodaļas ir sasniegušas stratēģijā plānotos rezultatīvos rādītājus – Biroja priekšnieka neatcelto lēmumu īpatsvars attiecīgi 96% un 100%. Biroja darba kvalitāti administratīvā pārkāpuma lietās ir izdevies nodrošināt, pateicoties darbinieku profesionalitātei un kvalifikācijai, kā arī tiesu prakses analīzei. Pateicoties šiem faktoriem Birojam kopumā ir izdevies samazināt lietvedības ilgumu administratīvā pārkāpuma lietās. Taču 2010.gadā tas nedaudz palielinājies sakarā ar administratīvā pārkāpuma lietu skaita palielināšanos abās jomās. Visbūtiskāk šis faktors ir ietekmējis politisko partiju finansēšanas kontroles jomu, jo 2009. un 2010.gadā norisinājās vēlēšanu kampaņas un politiskie spēki pieļāvuši vairāk pārkāpumu, galvenokārt neievērojot 2009. un 2010.gadā noteiktos kā ieviestos

aģitācijas ierobežojumus. Līdz ar to 2010.gadā par politisko partiju finansēšanas kontroli atbildīgo Biroja amatpersonu darbs bijis ļoti intensīvs – pieņemto lēmumu skaits pieauga gandrīz divas reizes.

Attiecībā uz pārbaudes lietām valsts amatpersonu darbības kontroles jomā Birojs ir nodrošinājis cilvēkresursu efektivitāti, stabilizējot izskatīto lietu skaitu uz vienu darbinieku un būtiski samazinot to veikšanas ilgumu (skat. 1.tabulu un pielikumu).

1.tabula Plānotie un faktiskie Biroja darbības rezultāti

Nr. p.k.	Darbības rezultāts/ rezultatīvais rādītājs	2007.	2008.		2009.		2010.	
			Plānotais	Faktiskais	Plānotais	Faktiskais	Plānotais	Faktiskais
5.	Saņemto iesniegumu skaits.	1086	1112	1175	1150	1187	1170	1113
11.	Sniegto atzinumu skaits par citu ministriju normatīvo aktu projektiem, skaits gadā.	80	80	51	90	68	100	119
10.	Organizēti sabiedrības izglītošanas un informēšanas pasākumi (semināri, diskusijas, lekcijas).	63	60	64	65	47	70	92
12.	Biroja dalība starptautiskās sanāksmēs (ārvalstu, starptautisku organizāciju organizētas sanāksmes un starpvalstu darba grupas, ārvalstu un starptautisku organizāciju vizītes), skaits gadā.	72	75	63	75	75	75	65
Korupcijas apkarošana								
1.	Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu īpatsvars , kas nav izbeigtas prokuratūrā.	100%	90%	94%	85%	94%	90%	100%
4.	Vidējais krimināllietas izskatīšanas ilgums līdz nosūtīšanai vajāšanas uzsākšanai vai līdz kriminālprocesa izbeigšanai (kalendārajās dienās).	271	290	328	300	345	310	341
8.	Skatīto kriminālprocesa skaits uz vienu izmeklētāju gadā.	6,3	6	6,0	7	5,3	7	5,8
Korupcijas novēršana un politisko partiju finansēšanas kontrole								
9.	Kopējais izskatītais administratīvo pārkāpumu lietu skaits (VADKN+POFKN).	151	160	202: - 181 - 21	160	222: - 175 - 47	170	302: - 199 - 103
2.	Administratīvo pārkāpumu lietās pieņemto lēmumu īpatsvars (%), kas nav Biroja priekšnieka atcelti (VADKN+POFKN)	93,4%	94,1%	- 97,8% - 100%	94,8%	- 96,6% - 100%	95,5%	- 96,5% - 100%
3.	Lietvedības administratīvo pārkāpumu lietās ilgums (VADKN+POFKN)	110	100	- 80 - 39	95	- 49 - 30	90	- 62 - 50
6.	Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas izskatīto lietu skaits uz vienu darbinieku gadā.	43 ⁴	47	40	52	50	56	49
13.	Vidējais pārbaudes lietu veikšanas ilgums valsts amatpersonu darbības kontroles jomā.	225	215	240	205	112	200	103
7.	Politisko partiju finansēšanas kontroles nodaļas pieņemto lēmumu skaits uz vienu darbinieku gadā.	6,4	6,3	6,2	6,2	7,9	6,1	13,3

⁴ Administratīvo pārkāpumu lietas + iesniegumi

6. DARBĪBAS UN VADĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS

Nodrošinot efektīvu un mērķtiecīgu institūcijas darbību, Birojā ir izveidota un tiek uzturēta iekšējās kontroles sistēma. Šīs sistēmas darbības novērtēšanai un pilnveidošanai ir ieviests iekšējais audits, kura darbības pamatprincipi noteikti Iekšējā audita likumā. Saskaņā ar šo likumu un Ministru prezidenta rīkojumu par iekšējā audita sistēmu Ministru prezidentam tieši padotajās institūcijās Biroja iekšējais auditors nodrošina iestādes audita veikšanu, regulāri pārbaudot iekšējās kontroles sistēmas darbību un sniedzot Biroja priekšniekam un Ministru prezidentam tās novērtējumu.

Lai novērtētu un uzlabotu iestādes iekšējās kontroles sistēmas darbību, Biroja iekšējais auditors 2010. gadā veicis iekšējās kontroles efektivitātes novērtējumu sešās Biroja sistēmās, tai skaitā Finanšu vadības, Pamatdarbības, Informācijas tehnoloģiju vadības, Iepirkuma un ES finansēto programmu un projektu īstenošanas sistēmā. Pārbaudēs konstatēto nepilnību novēršanai un iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai apstiprināti 34 auditora ieteikumi, no tiem 5 augstas, 22 vidējas un 7 zemas prioritātes ieteikumi. 2010. gadā Finanšu vadības sistēmā ir veikts audits par operatīvās darbības finanšu līdzekļu uzskaiti, izlietošanu un kontroli.

Lai Birojā nodrošinātu korupcijas risku vadību un mazinātu koruptīvu situāciju rašanās iespējas, pārskata gadā tika īstenoti 2009. gadā apstiprinātā Korupcijas risku novērtējuma un pretkorupcijas pasākumu plānā noteiktie uzdevumi. Izvērtējot pretkorupcijas pasākumu efektivitāti, tika sagatavoti priekšlikumi plāna aktualizācijai uz 2011. gadu.

Korupcijas riska samazināšanā nozīmīga loma ir iekšējiem normatīvajiem aktiem, kas regulē amatpersonu darbību un ierobežo to rīcības brīvību. Lai ieviestu iekšējā auditora ieteikumus un uzlabotu iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, pārskata gadā Birojā ir izstrādāti vairāki iekšējie normatīvie akti, tai skaitā attiecībā uz drošības režīma nodrošināšanu un informācijas sistēmām, kurās notiek darbs ar valsts noslēpuma objektiem, kā arī dienesta pārbaudes kārtība un jauna disciplinārlietas ierosināšanas, izskatīšanas un disciplinārsoda piemērošanas kārtība.

7. BUDŽETS UN TĀ IZLIETOJUMS 2010.GADĀ

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2010.gadam” Birojam trīs budžeta programmu īstenošanai tika apstiprināts finansējums 2 445 598 latu apmērā (skat. 2.tabulu), tai skaitā budžeta programmai „Operatīvās darbības pasākumu nodrošināšana” un „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana”. Jaunajām politikas iniciatīvām finansējums netika piešķirts.

Pārskata gadā tika izlietoti 2 181 843 lati jeb 89% no piešķirtā finanšu apjoma. Neizlietoto līdzekļu atlikums bija 263 755 latu.

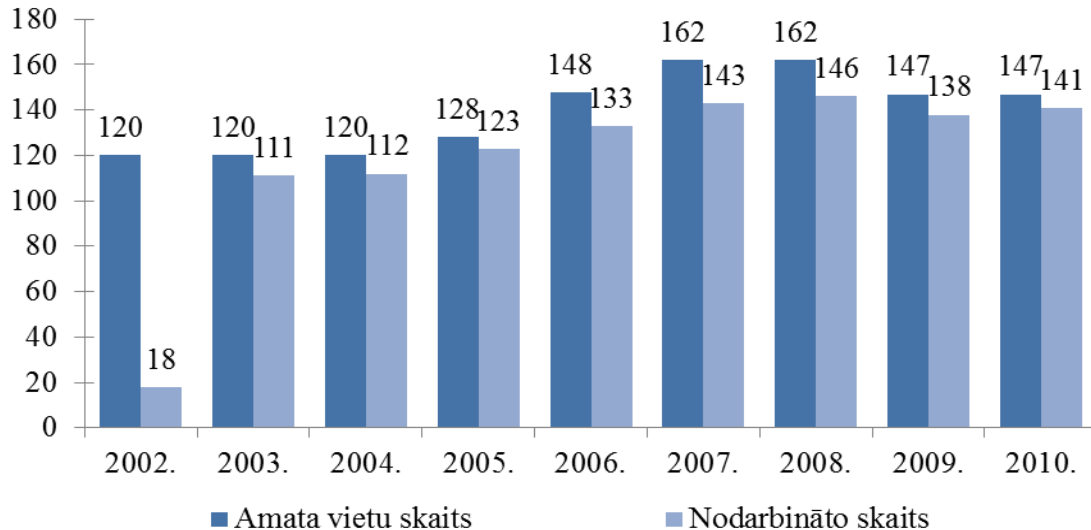
2.tabula Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2010.gadā (latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2009.gadā (faktiskā izpilde)	2010.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 574 468	2 445 598	2 445 598
1.1.	dotācijas	2 574 468	2 445 598	2 445 598
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	2 092 635	2 445 598	2 181 843
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 045 794	2 245 426	2 022 066
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 041 674	2 239 126	2 016 914
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	4 120	6 300	5 153
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	46 841	200 172	159 777

8. PERSONĀLS

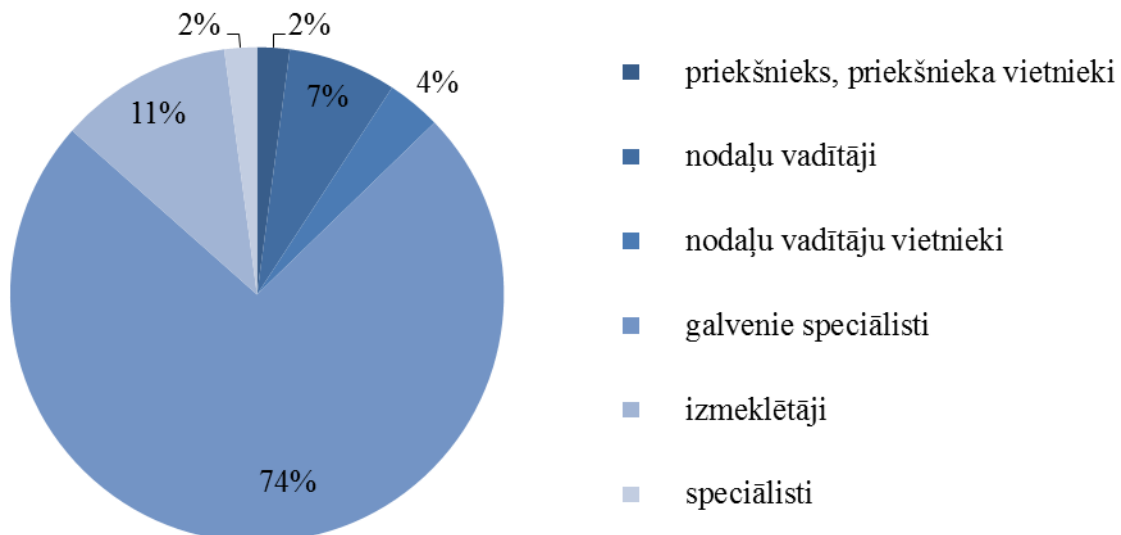
Pārskata gada sākumā Birojā strādāja 138 darbinieki, tai skaitā 118 amatpersonas, gada beigās – 141 darbinieks, no tiem 121 amatpersona. Kopumā Birojā 2010.gadā bija 147 amata vietas. Faktiskais vidējais darbinieku skaits 2010.gadā bija 139,5 darbinieki, tai skaitā faktiskais vidējais amatpersonu skaits – 119,5 (skat. 16.attēlu).

16.attēls Amata vietu dinamika

2010.gadā Birojā amatā ieceltas 16 amatpersonas un pieņemti darbā 3 darbinieki, atbrīvotas 12 amatpersonas un 4 darbinieki. Pārskata perioda beigās Birojā bija 6 vakantas amata vietas. Biroja personāla rotācijas koeficients⁵ 2010. gadā bija 0,25, savukārt personāla atjaunošanas koeficients⁶ 0,13. Birojā 2010. gada beigās strādāja 72 sievietes (51%) un 69 vīrieši (49%). Vidējais Biroja darbinieku vecums – 37 gadi.

17.attēls Biroja personāla sadalījums

⁵ pieņemto skaits + atbrīvoto skaits/darbinieku vidējais skaits

⁶ pieņemto skaits/darbinieku vidējais skaits

2010.gada beigās Birojā strādāja 131 darbinieks (93%) ar augstāko izglītību un 10 darbinieki (7%) ar vidējo vai vidējo speciālo izglītību. 78 Biroja darbinieki ir ieguvuši profesionālo augtāko izglītību vai bakalaura grādu, 51 maģistra un 2 doktora grādu, bez tam 3 Biroja darbinieki studē doktorantūrā.

Lai nodrošinātu racionālu un taupīgu budžeta līdzekļu izlietošanu, 2010. gadā Birojs ir samazinājis izdevumus, kas saistīti ar Biroja darbinieku piedalīšanosursos, semināros un mācībās. Galvenokārt Biroja darbinieki piedalījušies mācībās par juridiskajiem un finanšu jautājumiem. Kvalifikācijas paaugstināšanai tika izmantotas iespējas piedalīties arī starptautisko organizāciju rīkotajos semināros un mācībās, piemēram, par politisko partiju finansēšanas jautājumiem, cīņu pret naudas atmazgāšanu, datornoziegumu pierādījumu iegūšanas metodēm.

Pārskata gadā Birojā nav veiktas strukturālas reformas un reorganizācijas (skat. 18.attēlu).

18.attēls **Biroja struktūra**

9. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2011.GADĀ

Biroja 2011.gada darba plāna mērķis ir īstenot aktivitātes visos piecos iestādes darbības virzienos, lai kopumā nodrošinātu visu tai deleģēto funkciju un uzdevumu pilnvērtīgu izpildi, kā prioritātes nosakot:

- turpināt noziedzīgu nodarījumu novēršanu un atklāšanu valsts institūciju dienestā, īpašu uzmanību pievēršot tiesībsargājošo iestāžu valsts amatpersonām, kuras atbalsta kontrabandu, izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju;
- veikt ēnu ekonomikas apkarošanu Biroja kompetences ietvaros;
- izmeklēt lēmumu pieņemšanu augstākajā valsts varas līmenī kādas personas vai šauras personu grupas interesēs pretēji sabiedrības vairākuma vajadzībām;
- veikt valsts amatpersonu darbības pārbaudes un kontrolēt to rīcību ar valsts un pašvaldību mantu un finanšu līdzekļiem, kā arī ES struktūrfondu līdzekļiem;
- identificēt un novērst tādus interešu konfliktus valsts amatpersonu darbībā, kas nodara lielāku kaitējumu valsts pārvaldes kārtībai, demokrātiskajai valsts iekārtai un sabiedrības interesēm, īpaši uzraugot ierobežojumus rīkoties ar valsts un pašvaldības mantu un komercdarbības ierobežojumus, kā arī kontrolējot aizliegumu veikt ar amata pienākumiem saistītas darbības personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmē;
- veikt politisko partiju iesniegto 10.Saeimas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes un sniegt priekšlikumus grozījumiem priekšvēlēšanu aģitācijas tiesiskajā regulējumā;
- izstrādāt likumprojektu par lobēšanas atklātības nodrošināšanu;
- izveidot centralizētas valsts amatpersonu zināšanu novērtēšanas sistēmu par korupcijas novēršanas jautājumiem;
- turpināt darbu pie sabiedrības uzskatu maiņas per korupciju, veicinot nosodošu attieksmi pret to, lai novērstu iedzīvotāju iesaistīšanos koruptīvos darījumos, kā arī iedrošinot sniegt Birojam informāciju par iespējamiem likumpārkāpumiem;
- projekta „Nacionālās pretlikumīgi iegūtu līdzekļu atgūšanas vienības stiprināšana: noziedzīgi iegūtu līdzekļu identificēšana, izsekošana, izmeklēšana un konfiscēšana” ieviešana sadarbībā ar Valsts policiju.

Biroja darbības stratēģijas 2008. – 2010.gadam izpilde (vidējā termiņā risināmās problēmas, uzdevumi un veicamie pasākumi)

Konstatētās problēmas	Pasākumi	Izpildes laiks	Faktiskā izpilde
1. Izstrādāt politikas plānošanas dokumentus korupcijas novēršanas un apkaršanas jomā.		Darbības virziens: Korupcijas novēršana.	
1.1. Birojs ir izstrādājis un pašlaik īsteno pamatnostādnes „Korupcijas novēršanas un apkaršanas valsts stratēģiju 2004. – 2008. gadam” un „Korupcijas novēršanas un apkaršanas valsts programmu 2004. – 2008.gadam”, kas spēkā ir līdz 2008.gada beigām. Lai nodrošinātu efektīvu valsts politiku korupcijas novēršanā un apkarošanā, jāizstrādā politikas plānošanas dokumenti korupcijas novēršanas un apkaršanas jomā nākamajam periodam, kas nodrošinātu pieņemto lēmumu savstarpēju sasaisti, pēctecību un īstenošanu.	1.1.1. Izstrādāt „Korupcijas novēršanas un apkaršanas valsts pamatnostādnes 2009. – 2013.gadam”. 1.1.2. Izstrādāt „Korupcijas novēršanas un apkaršanas valsts programmu 2009. – 2013.gadam”.	2008 Pol Nr.1 2008 Pol Nr.2	Apstiprināta MK 19.05.2009. Apstiprināta MK 22.09.2009.
2. Mazināt valsts sagrābšanu, ierobežojot tās rašanās iespējas.		Darbības virziens: Korupcijas novēršana, korupcijas apkarošana, politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kārtība.	
2.1. Privatpersonu veiktā lobēšana noris aizklāti un ietekme nav identificējama.	2.1.1. Iesniegt izskatīšanai MK koncepciju „Lobēšanas tiesiskās regulēšanas iespējas Latvijā” (konceptijas projekts atbalstīts 2008.gada 4.februāra MKK sēdē).	2008 Pol Nr.3	Apstiprināta MK 21.07.2008.
2.2. Pastāv risks, ka mērķauditorijas pašvaldību investīcijām tiek veiktas tad, ja pašvaldību vadība pieder valdošajai pozīcijai piederīgām politiskajām partijām, bet MK noteiktā kārtība parlamentā tiek apieta.	2.2.1. Sagatavot pārskatu par investīciju piešķiršanu pašvaldībām. 2.2.2. Pilnveidot normatīvos aktus atbilstoši analīzei par investīciju piešķiršanu pašvaldībām.	2008 2009 NA Nr.3	Veikta analīze un sagatavoti priekšlikumi
2.3. Pastāv risks, ka partijas tiek nelikumīgi finansētas no nezināmas izcelsmes finanšu avotiem, neievērojot grāmatvedības un citos normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, t.sk. izmantojot neatļautu starpniecību. Maksājumi politiskajām partijām, iespējams, ietekmē to īstenoto politiku konkrētu privatpersonu interesēs.	2.3.1. Sagatavot Koncepciju par politisko organizāciju (partiju) finansēšanas jautājumiem.	2008 Pol Nr.4	Apstiprināta MK 06.01.2009.
2.4. Nereglamentēta personāla politika, sāncensības un atklātības trūkums personāla atlasē ļauj izmantot valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības un citas valsts civildienestam nepakļautas valsts un pašvaldību iestādes politisko partiju biedru personiska labuma gūšanai. Necaurspīdīga personāla politika augstākajā izpildvaras līmenī (vadības līgumi, darba algas likme nav piesaistīta vidējiem rādītājiem tautsaimniecībā, tiek izmaksātas apjomīgas kompensācijas par amata atstāšanu u.tml.).	2.4.1. Sagatavot analīzi par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību un citu valsts civildienestam nepakļautu valsts un pašvaldību iestāžu personāla politikas jautājumiem. 2.4.2. Sagatavot normatīvo aktu projektus attiecībā uz kapitālsabiedrību un citu valsts civildienestam nepakļautu valsts un pašvaldību iestāžu personāla politikas jautājumiem.	2008 2009 NA Nr.4	Pārskats sagatavots un iesniegts vadībai

3. Samazināt nelietderīgas, neefektīvas un nelikumīgas rīcības ar valsts un pašvaldības mantu un finanšu līdzekļiem iespējas.		Darbības virziens: Korupcijas novēršana, korupcijas apkarošana.	
<p>3.1. Nelietderīgu, neekonomisku, prettiesisku publisko iepirkumu veikšanas risks. Veikto izmeklēšanu ietvaros konstatēti iepirkumu tehnisko specifikāciju pielāgošanas gadījumi viena pretendenta vajadzībām.</p> <p>3.2. Lielu korupcijas riski nenormētu zemas cenas iepirkumu veikšanā. Iestādēs nav izstrādāti iekšējie normatīvie akti zemas cenas iepirkumu veikšanai, kur būtu paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EC prasības arī zemas cenas iepirkumus veikt ekonomiski izdevīgākā veidā, nodrošinot adekvātu konkurenci, vienlīdzīgas iespējas visiem pretendentiem un atklātību.</p> <p>3.3. Biroja veiktās pārbaudes liecina, ka pastāv korupcijas riski, ieguldot publiskos līdzekļus privātās kapitālsabiedrībās.</p> <p>3.4. Nav pietiekamā apjomā nodrošināta valsts un pašvaldības līdzekļu izmantošanas revīziju veikšana. Nav pietiekams normatīvo aktu regulējums, lai Birojs varētu veikt revīzijas pilnā apjomā.</p>	<p>3.1.1. Izstrādāt vadlīnijas par iekšējiem normatīvajiem aktiem saistībā ar publisko iepirkumu veikšanu un izstrādāt priekšlikumus korupcijas risku apzināšanai par publisko iepirkumu veikšanu.</p> <p>3.2.1. Izstrādāt vadlīnijas par korupcijas riskiem nenormētu zemas cenas iepirkumu veikšanā.</p> <p>3.3.1. Sagatavot pārskatu par iespējamiem korupcijas riskiem valsts un privātās partnerības jomā.</p> <p>3.4.1. Izstrādāti un iesniegti MK grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā saistībā ar finansiālās un saimnieciskās revīzijas darbības veikšanas nodrošināšanu Biroja vajadzībām.</p>	2009	Analīze veikta un priekšlikumi tematiski iekļauti dažādās vadlīnijās
		2008	Izpildīts
		2010	Izpildīts 2011.gadā
		2008 NA Nr.1	Analizējot problēmu un izvērtējot tās juridiskos aspektus, secināts, ka nav lietderīgi izstrādāt grozījumus normatīvajos aktos
4. Pastiprināt kontroli ES finansējuma likumīgai un lietderīgai piešķiršanai un izmantošanai.		Korupcijas apkarošana.	
4.1. Latvija saņem finanšu līdzekļus no ES struktūrfondi un Kohēzijas fonda, kā arī platības maksājumus un papildus valsts tiešos maksājumus lauksaimniekiem vai zvejsaimniekiem. Lielu finanšu resursu apguve rada augstu korupcijas risku, ņemot vērā, ka ne visur nodrošināta pietiekama iekšējā pretkorupcijas kontrole un pastāv valsts amatpersonu pretlikumīgas un ļaunprātīgas rīcības gadījumi.	4.1.1. Izlases veidā veikt iepriekš plānotas valsts amatpersonu darbības pārbaudes saistībā ar ES un citu starptautisko institūciju un organizāciju finansējuma piešķiršanu	2009	VADKN pārbaudes gan 2009., gan 2010.gadā
5. Sniegt metodisku palīdzību iekšējās pretkorupcijas sistēmas valsts un pašvaldības institūcijās pilnveidošanai		Korupcijas novēršana, sabiedrības izglītošana.	
5.1. Iekšējie pretkorupcijas organizatoriskie pasākumi iestādēs bieži tiek veikti formāli, daudzu institūciju vadība neuzņemas atbildību par to nodrošināšanu, netiek veikta sistemātiska korupcijas risku izvērtēšana un novēršana.	5.1.1. Izstrādāt vadlīnijas par iekšējo pretkorupcijas sistēmu valsts un pašvaldības institūcijās nodrošināšanai un uzlabošanai.	2008	Sagatavotas vadlīnijas un informatīvie materiāli, rīkoti semināri un publiskās diskusijas, tests mājaslapā
	5.1.2. Nodrošināt iestāžu vadītāju un atbildīgo amatpersonu apmācības par korupcijas risku identificēšanu iestādēs un pretkorupcijas organizatoriskajiem pasākumiem.	2009	
5.2. Ņemot vērā to, ka valsts amatpersonu lēmumu pieņemšana attiecībā uz biznesa sfēru ir korupcijas riskam viena no visvairāk pakļautajām jomām, iestādēs netiek pietiekami novērstas koruptīvas ietekmes uz komercdarbības vidi iespējas, it īpaši institūciju īstenojamā uzraudzībā par dažādu veida atļauju izsniegšanā, rīcībā ar nekustamo īpašumu u.tml.	5.2.1. Veikt socioloģisko aptauju par korupcijas riskiem komercdarbības vidē saistībā ar uzraudzības funkciju u.tml. īstenošanu.	2010	Aptauja organizēta un nav pabeigta finansiālu apsvērumu dēļ
	5.2.2. Veikt korupcijas risku analīzi komercdarbības vidē saistībā ar uzraudzības funkciju u.tml. īstenošanu.	2009	Izpildīts (VZA, PVD, RCT, azartspēles u.c.)

<p>5.3. Nepietiekama iekšējo pretkorupcijas organizatorisko pasākumu īstenošana un kontroles nodrošināšana, ņemot vērā apdraudējumu valsts varai un pastāvošajai kārtībai, ko rada koruptīva rīcība, īpaši tiesībsardzības sfērā, muitā un robežsardzē.</p>	<p>5.3.1. Veikt korupcijas risku analīzi tiesībsardzības institūcijās, muitā un robežsardzē. 5.3.2. Izdot bukletu par iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem tiesībsardzības institūcijās, muitā un robežsardzē.</p>	<p>2008 2010</p>	<p>Veikta analīze, sagatavotas rekomendācijas, rīkota publiska diskusija</p>
<p>6. Stiprināt sadarbību ar partneriēstādēm un apgūt citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā.</p>		<p>Korupcijas novēršana, Biroja darbības spēja.</p>	
<p>6.1. Daudzos aktuālos korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos Latvijā trūkst prakses, lai izstrādātu piemērotu risinājumu vai uzlabojumu, tikai balstoties uz Latvijas pieredzi. Ņemot vērā to, ka korupcija ir globāla problēma un bieži citām valstīm jāaskaras ar līdzīgām problēmām, ir lietderīgi ņemt vērā citās valstīs rastos risinājumus, kā arī dalīties savā pieredzē. 6.2. Vienota ekonomiskā telpa ar citām ES valstīm un plašās ceļošanas iespējas bez robežkontroles ES ietvaros sarežģī noziedzīgo nodarījumu atklāšanu.</p>	<p>6.1.1. Pieredzes apmaiņa ar partnerdienestiem ārvalstīs, tajā skaitā slēdzot sadarbības līgumus. 6.2.1. Dalība starptautiskos projektos, semināros un konferencēs, apkopojot pieredzi, informējot par Biroju, ceļot kvalifikāciju ārvalstīs. 6.3.1. Informācijas un ekspertīzes sniegšana Latvijas Republikas Attīstības sadarbības un ES Kaimiņu politikas valstīm. 6.4.1. Apkopot un analizēt citu valstu labo praksi korupcijas novēršanā un apkarošanā Birojam aktuālos jautājumos.</p>	<p>2008 2008 2008 2008</p>	<p>Sakaru uzlabošana ar atbildīgajiem dienestiem ārvalstīs, t.sk. konkrētu lietu ietvaros 3 gadu laikā dalība 203 pasākumos, t.sk. OLAF apmācības, Starptautiskā pretkorupcijas akadēmija Azerbaidžāna, Albānija, Kazahstāna, Kirgizstāna, Armēnija, Gruzija, Tadžikija, Maķedonija, Horvātija, Turkmenistāna, Moldova, Ukraina Regulāri tiek apkopota</p>
<p>7. Veicināt starptautisko standartu korupcijas novēršanā un apkarošanā ieviešanu.</p>		<p>Korupcijas novēršana.</p>	
<p>7.1. Starptautiskajās konvencijās un citos starptautiskajos tiesību aktos korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā paredzētās saistības, kuru izpildi nepieciešams koordinēt. ES normām, kas tiek izstrādātas korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, jāatbilst Latvijas interesēm. Jānodrošina stabila un kvalitatīva Latvijas dalība starpvalstu novērtēšanas mehānismos korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā. 7.2. Korupcija tiesu sistēmā ietekmē lietu iztiesāšanu apdraudot personas tiesības uz taisnīgu tiesu.⁷</p>	<p>7.1.1. Veicināt un koordinēt ANO Pretkorupcijas konvencijas, Eiropas Padomes Krimināltiesību un Civiltiesību Pretkorupcijas konvenciju un citu starptautisku prasību ieviešanu Latvijā un starptautiskā mērogā, piedalīties Eiropas Padomes Starpvalstu Pretkorupcijas grupā (GRECO), piedalīties ES politikas veidošanā un ieviešanā korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, u.c.. 7.1.2. Sagatavot analīzi par korupcijas riskiem tiesu sistēmā.</p>	<p>no 2008</p>	<p>Regulāri pārskati par prasību ieviešanu, ekspertu piedalīšanās citu valstu novērtēšanā, t.sk. GRECO III novērtēšanas kārta, ES pretkorupcijas kontaktpunktu tīkls Pasākuma īstenošana ir noteikta uz 2011.gadu</p>

⁷ Anticorruption in Transition a Contribution to the Policy Debate. The World Bank, Washington, D.C. 2000, p. XVI

			saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmu un Biroja darba plānu
8. Uzlabot iespējas novērst interešu konfliktu valsts amatpersonu darbībā.		Korupcijas novēršana, korupcijas apkarošana.	
8.1. Biroja veiktās pārbaudes liecina, ka valsts un pašvaldību institūcijās nav pietiekami nodrošināta interešu konfliktu novēršana valsts amatpersonu darbībā, nav kontroles, vai netiek pieņemti lēmumi savās, savu radnieku vai darījumu partneru interesēs, kā arī netiek kontrolēti, vai valsts amatpersonas ievēro amatu savienošanas ierobežojumus un citus valsts amatpersonām noteiktos ierobežojumus. Institūcijās faktiski netiek veikta kontrole, kā institūcijas amatpersonas izmanto informāciju, kas tām kļuvusi pieejama, pildot amata pienākumus.	8.1.1. Izstrādāt koncepciju par institūciju vadītāju atbildības precizēšanu saistībā ar interešu konflikta novēršanu kontroles jomā.	2008 Pol Nr.5	Apstiprināta MK 08.09.2009.
8.2. Informācija par amatpersonām piemērotajiem administratīvo pārkāpumu sodiem par interešu konflikta likuma pārkāpumiem nav publiski pieejama.	8.2.1. Nodrošināt izglītojošus pasākumus, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas un valsts amatpersonu biežāk pieļautos pārkāpumus. 8.2.2. Izglītojošu pasākumu nodrošināšana, popularizējot ētisku rīcību valsts amatpersonu darbībā.	2009 2009 JPI Nr.6	Sagatavotas vadlīnijas, rīkoti semināri, t.sk. VAS, pārskati un tests mājaslapā Ja tiek piešķirts papildu finansējums (25 000) Sagatavoti info materiāli un lekcijas
8.3 Personu, kas ziņo valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājam par iespējamiem interešu konflikta vai korupcijas gadījumiem institūcijā nav nostiprināta nevienā normatīvajā aktā, kas samazina cilvēku apņēmību ziņot par tiesību pārkāpumiem, taņī skaitā korupcijas jomā. 8.4. Normatīvie akti pietiekami skaidri nenošķir Biroja un VID kompetenci valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudē attiecībā uz valsts amatpersonu deklarācijas norādīto ziņu patiesumu. Tādējādi pastāv risks, ka valsts amatpersona iesniedz deklarācijas ar nepatiesām ziņām un šie pārkāpumi netiek konstatēti un novērsti. VID amatpersonu deklarāciju un fizisko personu ienākumu deklarāciju pārbaudes nav pietiekami savstarpēji saistītas. 8.5. Krimināllikuma 325.pantā paredzēta atbildība par valsts amatpersonai likumā noteikto ierobežojumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti vai ar to radīts būtisks kaitējums valsts vai sabiedrības interesēm vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm. Likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” ir „ierobežojumi un aizliegumi”, līdz ar ko arī KL vajadzētu izdarīt attiecīgu precizējumu. Krimināllikuma 325.panta redakcija norāda uz vismaz divu noziedzīgu nodarījumu nepieciešamību. Līdz ar to, Krimināllikuma 325.pants attiecībā uz atkārtotību šobrīd īsti nav piemērojams.	8.3.1. Izstrādāt pārskatu (situācijas analīzi) par iespējamiem risinājumiem, lai nodrošinātu informācijas publiskošanu par amatpersonām piemērotajiem administratīvajiem sodiem. 8.4.1. Izstrādāt grozījumus Krimināllikuma 325.pantā, lai precizētu valsts amatpersonu atbildību par likuma normu neievērošanu valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšanu, kas noteikti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.	2009 2009 NA Nr.2	Izstrādāti normatīvo aktu projekti, bet atsaukti; Birojs gatavo problēmas konceptuālo risinājumu, kuru plānots iesniegt 2011.gadā Grozījumi pieņemti 19.11.2009. un tie stājas spēkā 23.12.2009.

Ņemot vērā minēto, uzskatām, ka nepieciešams Krimināllikuma 325.pantā izslēgt atkārtotību, paredzot kriminālbildību tikai par valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums valsts vai sabiedrības interesēm vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.			
9. Celt valsts amatpersonu un citu sabiedrības locekļu tiesisko apziņu jautājumos, kas saistīti ar korupciju.		Sabiedrības izglītošana.	
9.1. Lielai daļai amatpersonu, it īpaši sākot pildīt amatpersonas pienākumus ir vāja izpratne par korupcijas cēloņiem un negatīvajām sekām, tās novēršanas juridiskajiem un organizatoriskajiem aspektiem, kā arī interešu konfliktu novēršanu un ētikas standartiem.	9.1.1. Sagatavot mācību līdzekļus valsts amatpersonām par svarīgākajiem pretkorupcijas jautājumiem. 9.1.2. Četras reizes gadā sagatavot un izplatīt elektroniski informatīvu materiālu visām valsts amatpersonām par pretkorupcijas jomas aktualitātēm. 9.1.3. Organizēt un nodrošināt apmācības jaunajām valsts amatpersonām. 9.1.4. Ieviest elektronisku zināšanu pašpārbaudes sistēmu valsts amatpersonām par pretkorupcijas jautājumiem, kas pieejama Biroja mājas lapā.	2010 no 2008 no 2008 2010	Izpildīts; regulāri tiek pilnveidots Tiek pildīts regulāri Tiek pildīts regulāri Izpildīts
9.2. Nav pietiekams sabiedrības atbalsts veiktajiem pretkorupcijas pasākumiem un bieži nav neiecietīga attieksme pret visu veidu korupcijas izpausmēm.	9.2.1. Sociālās reklāmas kampaņas par kukuļošanas noziedzīgo raksturu īstenošana. 9.2.2. Sagatavot mācību metodiskos materiālus vispārizglītojošo skolu skolēniem par svarīgākajiem pretkorupcijas jautājumiem. 9.2.3. Veikt izglītošanas pasākumus un nodrošināt vispārizglītojošo skolu ekonomikas, politikas un sociālo zinātņu skolotāju apmācības.	2010 JPI Nr.5 2010 no 2008	Nav izpildīts; nav piešķirts papildu finansējums Nav izpildīts; nav piešķirts papildu finansējums Izpildīts
9.3. Apkopotā informācija liecina par to, ka lielākajā daļā valsts tiešās pārvaldes institūciju ir izstrādāti ētikas kodeksi. Tomēr to nevar apgalvot par pašvaldību institūcijām. Daudzās pašvaldībās un pašvaldību institūcijās ētikas kodeksu joprojām nav. Valsts iestāžu izstrādātie ētikas kodeksi ir nepietiekoši izvērsti un detalizēti, pārsvarā tajos trūkst interešu konfliktu (faktisko, potenciālo un šķietamu) novēršanai vēltīto sadaļu. Ir novērojama pasīva un pavirša attieksme pret ētikas kodeksu ieviešanu iestāžu darbībā.	9.3.1. Veikt izglītošanas pasākumus, popularizējot ētikas kodeksu iedzīvināšanas nepieciešamību pašvaldībās un nodrošināt apmācības pašvaldību amatpersonām.	no 2008	Lobēšanas koncepcijas kontekstā izstrādāts Ētikas kodeksa paraugs, regulāri tiek rīkotas apmācības
10. Uzlabot kopējo Biroja funkciju veikšanu.		Biroja darbības spēja.	
10.1. Sakarā ar informācijas tehnoloģiju straujo attīstību, lielākā daļa Biroja datortehnikas ir tehniski novecojusi.	10.1.1. Nodrošināt Biroju ar prasībām atbilstošu datortehniku.	2010 JPI Nr.1	Izpildīts
10.2. Biroja priekšnieka pakļautībā atrodas 11 (vienpadsmit) nodaļas. Lai palielinātu Biroja administratīvo funkciju kontroles iespējas un uzlabotu biroja administratīvo darbu, nepieciešams izveidot jaunu štata vietu - Biroja priekšnieka vietnieks administratīvajos jautājumos.	10.2.1. Celt administratīvo kapacitāti.	2010 JPI Nr.3	Biroja struktūras optimizācijas un budžeta konsolidācijas rezultātā pasākums zaudējis aktualitāti

10.3. Birojam trūkst cilvēku resursu atsevišķās nodaļās un atsevišķu funkciju veikšanai.	10.3.1. Uzlabot Biroja administratīvās spējas.	2010 JPI Nr.4	Nav izpildīts ierobežoto resursu dēļ; joprojām aktuāls (amata vietu skaits samazināts no 162 līdz 147, atlīdzības fonds no 2,9 milj. līdz 1,9 milj.)
10.4. Birojā nav izstrādāta personāla vadības kārtība, piemēram, kritēriji paaugstināšanai amatā, piemaksu un prēmiju piešķiršanai. Nav izstrādāti objektīvi kritēriji, kas ļautu novērtēt darba kvalitāti un efektivitāti.	10.4.1. Izstrādāt ar personāla vadību saistītos iekšējos normatīvos aktus.	2008	Izpildīts (personāla lietas, piemaksas, atlase, novērtēšana u.c.)
	10.4.2. Izstrādāt personāla attīstības politiku.	2008	Projekts izstrādāts un iesniegts 2009.gadā, nav ieviests sakarā ar reorganizāciju un resursu taupīšanu
	10.4.3. Izstrādāt kritērijus darbinieku darba novērtēšanai.	2008	Izpildīts
10.5. Veicot darbu ar Biroja IIS, vienotā informācijas vidē nav pieejami IC IIS uzkrātie dati. Netiek automatizēts datu iegūšanas process, tādejādi palielinās manuālās datu ievades radītu kļūdu iespējamība.	10.5.1. Nodrošināt Biroja Integrētās informācijas sistēmas (IIS) saikni ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centra IIS.	2010 JPI Nr.2	Nav izpildīts; nav piešķirts finansējums (18 000)
11. Uzlabot kopējo Biroja funkciju veikšanu.		Biroja darbības spējas nodrošināšana	
11.1. Vairākas Biroja darbības procedūras ir reglamentētas ar iekšējiem normatīvajiem aktiem, bet atsevišķas nozīmīgas procedūras nav aprakstītas un funkciju izpildi vērtē tikai tiešie struktūrvienības vadītāji. Nepilnīgi tiek veikta funkciju izpildes rādītāju analīze, tā nav saistīta ar resursu un darbības plānošanu, un risku novērtēšanu. Nav izvērtēti un aprakstīti visi riski un izstrādāti pasākumi to novēršanai.	11.1.1. Veikt Biroja procesu aprakstīšanu.	2009	Sagatavota sistēmas ieviešanas koncepcija, bet nav uzsākta; atsevišķi pasākumi ir iekļauti Biroja darba plānā 2011.gadam un tiks paredzēti nākamajā Biroja darbības stratēģijā
	11.2.1. Iestrādāt funkciju un procesu izpildes rezultātīvo rādītāju uzskaiti un kontroli Biroja IS.	2010	
	11.3.1. Uzsākt ieviest kvalitātes vadības sistēmu.	2009	
	11.4.1. Ieviest kvalitātes prasības (izpildes laiks, kvalitāte u.c.) grāmatvedības un finanšu, personāla, IT un lietvedības procesos, kā arī procedūras to izpildei un novērtēšanai.	2010	
	11.5.1. Izvērtēt esošos iekšējos normatīvos aktus, izstrādāt pilnīgu iekšējo normatīvo aktu, procedūru un prasību apkopojumu.	2010	
	11.6.1. Izveidot, risku, procesu un kvalitātes vadības funkcijas.	2010	
	11.7.1. Izstrādāt risku vadības politiku.	2010	
	11.8.1. Izstrādāt sistematizētu Biroja metodiku un pārskatu apkopojumu.	2010	
			Izpildīts